

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

2004. gada 8. jūlijā *

Lieta T-198/01

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, Ilmenava [*Ilmenau*] (Vācija), ko sākotnēji pārstāvēja Š. Gerrits [*S. Gerrit*] un K. Arholds [*C. Arhold*], pēc tam — K. Arholds un N. Vimmers [*N. Wimmer*], advokāti, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. Kreišcs [*V. Kreuzsitz*] un V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Schott Glas, Mainca (Vācija), ko pārstāv U. Soltēss [*U. Soltész*], advokāts,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — vācu.

par pieteikumu atcelt Komisijas 2001. gada 12. jūnija Lēmumu 2002/185/EK par valsts atbalstu, ko Vācijas Federatīvā Republika piešķirusi *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* (Vācija) (OV 2002, L 62, 30. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*], tiesneši P. Linda [*P. Lindh*], Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*], I. Legāls [*H. Legal*] M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*],

sekretāre D. Kristensena [*D. Christensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2003. gada 11. decembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

- 1 EKL 87. panta 1. punkts nosaka: ja vien Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds valsts atbalsts, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un radīt konkurences izkropļojumus.

- 2 EKL 87. panta 3. punkts nosaka:

“Turpmāk norādīto var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu:

[..]

- c) atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm [..].”

- 3 Komisija 1994. gada 23. decembrī publicēja paziņojumu, kurā noteica Kopienas pamatnostādnes valsts atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai, kas ir piemērojamas šajā gadījumā (OV 1994, C 368, 12. lpp., turpmāk — “Pamatnostādnes atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai”). Šīs Pamatnostādnes nosaka:

“1.2. Konkrētos apstākļos [..] valsts atbalsti, kas paredzēti grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un to pārstrukturēšanas veicināšanai, var attaisnoties. Tas var būt, piemēram, tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar sociālo vai reģionālo politiku, vai tāpēc, ka ir vēlams saglabāt konkurences tirgus struktūru, ja uzņēmumu darbības izbeigšana varētu izraisīt monopola vai šaura oligopola stāvokli, vai arī tāpēc, ka ir jāņem vērā mazo un vidējo uzņēmumu nozares īpašās vajadzības un labvēlīgā loma, kāda šiem uzņēmumiem ir no vispārējā ekonomikas viedokļa.

[..]

Pārstrukturēšanas atbalsti

[..]

3.2.2. Vispārīgi nosacījumi

[..] lai Komisija varētu apstiprināt atbalstu, pārstrukturēšanas plānam jāatbilst visiem turpmāk minētajiem vispārīgajiem nosacījumiem.

A. Darbības spējas atjaunošana

Visu pārstrukturēšanas plānu *sine qua non* nosacījums ir, ka tiem pieņemamā termiņā jāspēj atjaunot uzņēmuma ilgtermiņa darbības spēju, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem attiecībā uz turpmākajiem apsaimniekošanas nosacījumiem. Tādēļ pārstrukturēšanas atbalstam jābūt saistītam ar perspektīvu pārstrukturēšanas vai atveseļošanas programmu, kura ar visiem vajadzīgajiem precizējumiem jāiesniedz Komisijai. Šim plānam jāspēj pieņemamā termiņā atjaunot uzņēmuma konkurētspēju.

[..]

C. Ar pārstrukturēšanas izmaksām un peļņu samērīgs atbalsts

Atbalsta summa un intensitāte ir jāierobežo līdz minimumam, kas nepieciešams, lai nodrošinātu pārstrukturēšanu, un tām jābūt saistītām ar paredzamajām priekšrocībām no Kopienas viedokļa. Šo iemeslu dēļ atbalsta saņēmējiem parastos apstākļos

no saviem pašu resursiem vai ar finansējuma palīdzību no ārienes, kas saņemts tirgus apstākļos, ir jāveic būtiski ieguldījumi pārstrukturēšanas plānā. Lai ierobežotu konkurences izkropļojumus, ir jāizvairās no atbalsta piešķiršanas tādā formā, kas uzņēmumam rada papildu likvīdus, ko tas varētu izmantot agresīvām darbībām, kas varētu radīt tirgus izkropļojumus un kas nav saistītas ar pārstrukturēšanas procesu. Ar atbalstu tāpat nedrīkst finansēt tādus jaunus ieguldījumus, kas pārstrukturēšanai nav vajadzīgi. Finanšu pārstrukturēšanai paredzētais atbalsts nedrīkst pārmērīgi samazināt uzņēmuma finanšu izdevumus.

[..]” [Neoficiāls tulkojums]

- 4 Attiecībā uz valsts atbalstu kontroles sistēmu Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma [88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), stājās spēkā 1999. gada 16. aprīli.
- 5 Minētās Regulas 4. panta 4. punkts nosaka, ka Komisija sāk formālu izmeklēšanas procedūru attiecībā uz pasākumu, par ko tai ir paziņots, ja pēc iepriekšējas izskatīšanas ir neskaidrības par tā saderību ar kopējo tirgu. Saskaņā ar minētās Regulas 6. panta 1. punktu tā aicina attiecīgo dalībvalsti un citas ieinteresētās personas iesniegt piezīmes noteiktā termiņā. Saskaņā ar minētās Regulas 6. panta 2. punktu saņemtās piezīmes iesniedz attiecīgajai dalībvalstij, kura var uz tām atbildēt.
- 6 Regulas Nr. 659/1999 20. panta 1. punkts paredz:

“Pēc Komisijas lēmuma sākt formālās izmeklēšanas procedūru visas ieinteresētās personas var iesniegt piezīmes saskaņā ar 6. pantu. Ieinteresētajām personām, kas

iesniegušas šādas piezīmes, un visiem individuāla atbalsta saņēmējiem nosūta attiecīgā lēmuma, kuru Komisija pieņēmusi saskaņā ar 7. pantu, kopiju.”

Prāvas priekšvēsture

- 7 *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* ir Vācijas sabiedrība, Ilmenavā, Tīringenes federālajā zemē. Tā darbojas stikla ražošanas nozarē.
- 8 To 1994. gadā izveidoja Geisu [*Geiß*] pāris ar mērķi pārņemt četras no divpadsmit stikla ražošanas līnijām, kas piederēja bijušajai sabiedrībai *Ilmenauer Glaswerke GmbH* (turpmāk tekstā — “*IGW*”), kuras likvidāciju veica *Treuhandanstalt* (publisko tiesību organizācija, kas bija atbildīga par bijušās Vācijas Demokrātiskās Republikas uzņēmumu pārstrukturēšanu un kas vēlāk kļuva par *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben*, turpmāk tekstā — “*BvS*”). Minētās ražošanas līnijas bija no *Volkseigener Betrieb Werk für Technisches Glas Ilmenau* nacionalizētā īpašuma, kas pirms Vācijas atkalapvienošanās bija bijušās Vācijas Demokrātiskās Republikas stikla ražošanas centrs.
- 9 Četras ražošanas līnijas *IGW* pārdeva prasītājam divos posmos, proti, ar pirmo, 1994. gada 26. septembra līgumu [turpmāk tekstā — “*asset-deal 1*” (līgums par aktīvu cesiju)], kam *Treuhandanstalt* piekrita 1994. gada decembrī, un ar otro, 1995. gada 11. decembra līgumu (turpmāk tekstā — “*asset-deal 2*”), kam *BvS* piekrita 1996. gada 13. augustā.

- 10 Saskaņā ar *asset-deal 1*, pirmo triju ražošanas līniju pārdošanas cena kopā bija 5,8 miljoni Vācijas marku (DEM) (euro 2 965 493) un bija jāsamaksā trijos maksājumos — 1997., 1998. un 1999. gada 31. decembrī. Maksājums bija nodrošināts ar hipotekāro garantiju 4 miljonu DEM (euro 2 045 168) apmērā un ar bankas garantiju 1,8 miljonu DEM (euro 920 325) apmērā.
- 11 Ir zināms, ka neviens no šiem trijiem maksājumiem netika veikts.
- 12 Atbilstoši *asset-deal 2*, IGW par DEM 50 000 (euro 25 565) pārdeva prasītājam arī ceturto ražošanas līniju.
- 13 Tāpat ir zināms, ka prasītājam 1997. gadā bija grūtības ar naudas līdzekļiem. Ņemot vērā šīs grūtības, tā sāka sarunas ar BvS. Tās beidzās ar līguma slēgšanu 1998. gada 16. februārī, ar ko BvS piekrita samazināt pārdošanas cenu, kura izriet no *asset-deal 1*, par 4 miljoniem DEM (turpmāk tekstā — “cenas samazinājums”).
- 14 1998. gada 1. decembra vēstulē Vācijas Federatīvā Republika paziņoja Komisijai par dažādiem pasākumiem, kuru mērķis bija finansiāli palīdzēt prasītājam, to skaitā par cenas samazinājumu. Šis paziņojums daļēji attiecās uz pārstrukturēšanas plānu laikā no 1998. gada līdz 2000. gadam un īpaši ietvēra jauna privātā ieguldītāja meklēšanu, kas spētu ieguldīt DEM 3 850 000 (euro 1 968 474).
- 15 Ar 2000. gada 4. aprīļa vēstuli SG (2000) D/102831 Komisija sāka formālo izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta EKL 88. panta 2. punktā. Tā uzskatīja, ka Vācijas iestādes saistībā ar *asset-deal 1* un *asset-deal 2*, iespējams, piešķirušas dažādus valsts atbalstus. Šie iespējamie atbalsti ir aprakstīti paziņojumā, kas

publicēts "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī" 2000. gada 29. jūlijā [Uzaicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punktu attiecībā uz atbalstu C 19/2000 (ex NN 147/98) — Atbalsti *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* — Vācija (OV C 217, 10. lpp.)], kurā Komisija provizoriski atzina, ka divus no minētajiem pasākumiem var uzskatīt par atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, proti, cenas samazinājumu un 2 miljonu DEM (euro 1 015 677) aizdevumu no *Aufbaubank de Thuringe (TAB)*, kas prasītājam piešķirts 1998. gada 30. novembrī atbilstoši atbalsta sistēmai NN 74/95 [apstiprināts ar lēmumu SG (96) D/1946].

- 16 Vācijas Federatīvā Republika vēstulē, kas saņemta 2000. gada 7. jūlijā, iesniedza Komisijai piezīmes par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu. Tā norādīja, ka cenas samazinājums nav valsts atbalsts, bet atbilst privātā aizdevēja rīcībai, mēģinot piedzīt parādu situācijā, kad prasība atmaksāt pilnu pārdošanas cenu varbūt būtu novedusi pie prasītājas likvidācijas.
- 17 Iepazinusies ar 2000. gada 29. jūlija paziņojumu, prasītāja 2000. gada 28. augustā iesniedza Komisijai savas piezīmes. Prasītāja lūdza Komisijai, lai tā dod pieeju nekonfidencialajiem dokumentiem un tādējādi dod prasītājam iespēju iesniegt jaunas piezīmes.
- 18 2001. gada 11. oktobra vēstulē *BvS* noteica prasītājam termiņus, kādos jāsamaksā *asset-deal 1* noteiktās cenas atlikums, tas ir, 1,8 miljoni DEM, kā arī no 1998. gada 1. janvāra līdz 2000. gada 20. jūnijam nesamaksātie procenti, kas atbilst DEM 198 000 (euro 101 645). Nepieprasot maksāt papildu procentus, *BvS* noteica jaunus maksājuma termiņus 2003. un 2005. gada 31. decembrī. Tādējādi bija paredzēts, ka katrā no minētajiem datumiem tiks nomaksātas DEM 666 600 (euro 340 827).

- 19 2000. gada 20. novembra paziņojumā Vācijas Federatīvā Republika iesniedza Komisijai piezīmes par uzņēmuma *Schott Glas*, prasītājas konkurenta, piezīmēm, kas Komisijai iesniegtas 2000. gada 28. septembrī formālajā izmeklēšanas procedūrā.
- 20 2001. gada 27. februārī Vācijas Federatīvā Republika sava paziņojuma pielikumā iesniedza Komisijai kopiju no grāmatvedības sabiedrības *Arnold* 2000. gada 24. novembra atzinuma par prasītājas stāvokli un rentabilitātes perspektīvām (turpmāk tekstā — “*Arnold* atzinums”).
- 21 2001. gada 12. jūnijā Komisija pieņēma Lēmumu 2002/185/EK par valsts atbalstu, ko Vācijas Federatīvā Republika piešķirusi *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* (OV 2002, L 62, 30. lpp., turpmāk tekstā — “Apstrīdētais lēmums”). Skaidri atsakoties šajā pašā formālajā izmeklēšanas procedūrā pārbaudīt citus valsts atbalstus, piemēram, novāciju par bankas garantiju 1,8 miljonu DEM apmērā, kas veikta saistībā ar *asset-deal 1* zemāka ranga pamatparādam (*nachrangige Grundschuld*), un līgumā noteiktās cenas atlikuma samaksas atlikšanu līdz 2003. gadam (Apstrīdētā lēmuma 42., 64. un 65. apsvērumi), Komisija nonāca pie secinājuma, ka privātais aizdevējs nepiekrītu cenas samazinājumam, bet ka tas ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.
- 22 Komisija triju iemeslu dēļ (Apstrīdētā lēmuma 76.–80. apsvērumi) uzskatīja, ka *BvS*, piešķirot cenas samazinājumu, nav rīkojusies kā privātais aizdevējs. Pat tad, ja *asset-deal 2* būtu atkarīgs no cenas samazinājuma, Apstrīdētajā lēmumā nekas neliecina, ka šāds darījums būtu bijis mazāk apgrūtināošs nekā pieprasījums veikt pilnu tās cenas samaksu, par ko sākotnēji notikusi vienošanās, un atkāpties no *asset-deal 2* (81. apsvērumi). Komisija turklāt noraidīja prasītājas izteikto argumentu, saskaņā ar kuru cenas samazinājums, ņemot vērā Tīringenes federālās zemes solīto subsīdiju samazinājumu, ir tikai privatizācijas līguma pielāgojums. Tā uzskatīja, ka *BvS* un

Tīringenes federālā zeme jebkurā gadījumā ir dažādas juridiskās personas (82. apsvērums). No tā Komisija secināja, ka *BvS* nav rīkojusies savu finanšu interešu aizsardzībai, bet ir mēģinājusi nodrošināt prasītājas pastāvēšanu (83. apsvērums).

23. Saskaņā ar Apstrīdēto lēmumu, cenas samazinājumam nevarēja piešķirt atbrīvojumu kā *ad hoc* pārstrukturēšanas atbalstam, jo nebija izpildīti nosacījumi, kas paredzēti Kopienas pamatnostādņēs atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai. Konkrēti, prasītājas pārstrukturēšanas plāns nebija balstīts uz reāliem pieņēmumiem un ir apšaubāmi, vai tas varētu atjaunot ilgtermiņa darbības spēju (92.–97. apsvērums).
24. Komisija atgādināja nosacījumu, kas noteikts pārstrukturēšanas atbalstiem, saskaņā ar kuru pārstrukturēšanas plānam jāparedz pasākumi, lai, cik vien iespējams, mazinātu nelabvēlīgās sekas, ko tas varētu radīt konkurentiem (98.–101. apsvērums). Neņemot vērā viena prasītājas konkurenta piezīmes, kurās norādīts, “ka dažu preču tirgos, kuros darbojas [prasītāja], ir strukturāls ražošanas jaudas pārpalikums”, tā uzskata, ka, saskaņā ar tās rīcībā esošo informāciju, “ražošanas jaudas pārpalikums nav visā tirgū kopumā” (101. apsvērums).
25. Visbeidzot, Komisija atzina, ka nosacījums par atbalsta samērīgumu nebija izpildīts tādā ziņā, ka nebija privāta ieguldītāja ieguldījumu iepriekš minēto Pamatnostādņu nozīmē (102.–107. apsvērums). Turklāt pēc tā paša konkurenta norādēm konstatējusi, ka prasītāja savas preces regulāri pārdeva par cenām, kas zemākas par tirgus cenām vai pat zemākas par pašizmaksu, un pastāvīgi saņēma likvidu papildinājumus zaudējumu kompensēšanai, Komisija norādīja, ka nevar izslēgt iespēju, ka prasītāja saņemtus līdzekļus ir izmantojusi darbībās, kas tirgū radījušas konkurences izkropļojumus un kas nav saistītas ar pārstrukturēšanas procesu (103. apsvērums). No tā Komisija secināja, ka līdz ar to cenas samazinājums nav saderīgs ar kopējo tirgu (109. apsvērums).

26 Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pants ir šādi:

“1. pants

Valsts atbalsts, ko Vācija[s Federatīvā Republika] ir piešķīrusi *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH*, [cenas samazinājuma veidā] 4 miljonu [DEM] apmērā no pirkuma cenas saistībā ar *asset-deal 1*, kas noslēgts 1994. gada 26. septembrī, nav saderīgs ar kopējo tirgu.

2. pants

1. Vācija[s Federatīvā Republika] veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai saņemtu no [atbalsta] saņēmēja 1. pantā paredzētā atbalsta atmaksu, kas [tam] ir piešķirts nelikumīgi.

2. Atbalsta maksa ir veicama saskaņā ar Vācijas tiesībās paredzētajām procedūrām, ciktāl tās pieļauj šī lēmuma tūlītēju un faktisku izpildi. Atmaksājamais atbalsts ietver procentus par [laika posmu no] dienas, kad nelikumīgais atbalsts ir nonācis saņēmēja rīcībā, līdz tā faktiskās atmaksas dienai. Procentus aprēķina, pamatojoties uz atsauces likmēm, ko izmanto atbilstošās atbalsta subsīdijas aprēķināšanai tieši reģioniem.” [Neoficiāls tulkojums]

27 Prasītāja atzīst, ka ir iepazinies ar Apstrīdēto lēmumu jau 2001. gada 19. jūnijā, kad *BvS* pārstāvji tai nosūtīja šī lēmuma kopiju.

- 28 2001. gada 23. augusta vēstulē Vācijas Federatīvā Republika informēja Komisiju, ka tā, ievērojot savu līgumu, vēlas atlikt minētā atbalsta atgūšanu, lai nekaitētu sarunām, ko prasītāja sākusi ar jaunu potenciālo ieguldītāju.

Tiesas procedūra

- 29 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 28. augustā, prasītāja cēla šo prasību.
- 30 Atsevišķā dokumentā, kas iesniegts Pirmās instances tiesas kancelejā 2001. gada 13. novembrī, Komisija iesniedza pieteikumu par paātrināto procesu atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 76.a pantam. Prasītāja iebilda pret šo pieteikumu piezīmēs par šo jautājumu, kas iesniegtas 2001. gada 11. decembrī. Pirmās instances tiesas piektās paplašinātās palātas lēmums noraidīt Komisijas iesniegto pieteikumu par paātrināto procesu tika paziņots lietas dalībniekiem 2002. gada 17. janvārī.
- 31 Ar 2002. gada 4. aprīļa rīkojumu (T-198/01 R *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, *Recueil*, II-2153. lpp.) Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs pēc prasītājas pieteikuma apturēja Apstrīdētā lēmuma 2. panta piemērošanu līdz 2003. gada 17. februārim. Saistībā ar šo apturēšanu prasītājai bija uzlikts pienākums ievērot trīs nosacījumus, ko tā izpildīja.
- 32 Ar Pirmās instances tiesas piektās paplašinātās palātas 2002. gada 15. maija rīkojumu sabiedrībai *Schott Glas* atļāva iestāties lietā, atbalstot Komisijas prasījumus.

- 33 Ar 2002. gada 18. oktobra rīkojumu [C-232/02 P (R) Komisija/*Technische Glaswerke Ilmenau, Recueil*, I-8977. lpp.] Tiesas priekšsēdētājs noraidīja Komisijas iesniegto apelāciju par iepriekš minēto 2002. gada 4. aprīļa rīkojumu lietā *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija.
- 34 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma sākt mutvārdu procesu un 2003. gada 10. jūlijā nolēma uzaicināt lietas dalībniekus pamata lietā, attiecīgi, rakstveidā vai tiesas sēdē atbildēt uz vairākiem jautājumiem un iesniegt dažus dokumentus. Tās ievēroja minētās prasības.
- 35 Ar 2003. gada 1. augusta rīkojumu (T-198/01 R II *Technische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, *Recueil*, II-2895. lpp.) Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs pēc jauna prasītājas pieteikuma līdz 2004. gada 17. februārim apturēja Apstrīdētā lēmuma 2. panta piemērošanu, tai pašā laikā uz šo apturēšanu attiecinot trīs nosacījumus, kas bija jāievēro prasītājam.
- 36 2003. gada 15. oktobra vēstulē prasītāja lūdza, lai Komisija iesniedz Vācijas Federatīvās Republikas paziņojuma 1. pielikumu; minēto paziņojumu Komisija bija iesniegusi kā procesa organizatorisko pasākumu. Tāpat prasītāja lūdza Pirmās instances tiesai atļauju rakstveidā — nevis tiesas sēdē, kā prasīja Pirmās instances tiesa — atbildēt uz vienu no prasītājam un Komisijai uzdotajiem jautājumiem, norādot, ka Komisija uz minēto jautājumu atbildējusi rakstveidā. Šie lūgumi tika apmierināti.
- 37 Ar 2003. gada 12. novembra rīkojumu Pirmās instances tiesas piektās paplašinātās palātas priekšsēdētājs piekrita prasītājas iesniegtajiem konfidencialitātes pieteikumiem gan attiecībā uz lietas dalībniekiem izsniegtajiem procesuālajiem dokumentiem, gan, attiecīgā gadījumā, vēl neizsniegtajiem dokumentiem saistībā ar konkrētiem datiem, kas ietverti pamata lietas dalībnieku atbildēs uz Pirmās instances tiesas jautājumiem un pieprasījumiem iesniegt dokumentus, ņemot vērā iespēju apmierināt iespējamus iebildumus, kas šajā sakarā varētu tikt iesniegti.

- 38 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas jautājumiem tika uzklausītas tiesas sēdē 2003. gada 11. decembrī.
- 39 Dokumentā, kas iesniegts 2004. gada 17. februārī, prasītāja vērsās pie Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja ar pieteikumu pagarināt termiņu, kādā aptur Apstrīdētā lēmuma piemērošanu, līdz brīdim, kad Pirmās instances tiesa būs pieņēmusi galīgo lēmumu pamata prasībā.
- 40 Ar 2004. gada 3. marta rīkojumu, kas pieņemts saskaņā ar Reglamenta 105. panta 2. punkta otro daļu, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs noteica pagaidu pagarinājumu termiņam, kādā aptur Apstrīdētā lēmuma piemērošanu, līdz brīdim, kad būs pieņemts lēmums attiecībā uz pagarinājuma pieteikumu.
- 41 Ar rīkojumu, kas izdots 2004. gada 12. maijā (T-198/01 R [III] *Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija, Recueil*, II-1471. lpp.), Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs noteica apturēt Apstrīdētā lēmuma piemērošanu līdz šī sprieduma pasludināšanai.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 42 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Apstrīdēto lēmumu;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

43 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā nepamatotu;

- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

44 Personas, kas iestājusies lietā, atbalstot Komisiju, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā nepamatotu;

- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, to skaitā tiesāšanās izdevumus attiecībā uz [minētās personas] iestāšanos lietā.

Juridiskais pamatojums

45 Savas prasības pamatojumam prasītāja būtībā izvirza piecus pamatus, kas balstīti, pirmkārt, uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un pamatojuma trūkumu, otrkārt, uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu un pamatojuma nepietiekamību, treškārt, uz tiesību uz aizstāvēšanos un labas pārvaldības principa

pārkāpumu, ceturtkārt, uz Apstrīdētā lēmuma nepietiekamu pamatojumu, piektkārt, uz Regulas Nr. 659/1999 20. panta 1. punkta otrā teikuma pārkāpumu.

Par pirmo pamatu, kas balstīts uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu un pamatojuma trūkumu

- 46 Saistībā ar šo pirmo pamatu prasītāja vispirms apgalvo, ka cenas samazinājums nav atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Šajā sakarā tā norāda, ka minētais samazinājums ir *asset-deal 1* pielāgojums, uz ko tai bija tiesības sakarā ar to, ka Tiringenes federālā zeme lauza solījumu piešķirt subsīdijas, uz ko attiecas Komisijas pirms tam apstiprinātā atbalsta sistēma. Turklāt Apstrīdētajā lēmumā šim jautājumam nav pamatojuma. Prasītāja tāpat apgalvo, ka Komisija ir nepareizi piemērojusi kritēriju par privāto ieguldītāju tirgus ekonomikā un ka šajā sakarā Apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots. Visbeidzot, tā pakārtoti apstrīd summas noteikšanu atbalstam, ko Komisija liek atgūt.

Par *asset-deal 1* pielāgošanas tiesībām

— Lietas dalībnieku argumenti

- 47 Prasītāja apgalvo, ka *asset-deal 1* noteiktās cenas 5,8 miljonu DEM apmērā samazinājums par 4 miljoniem DEM kompensē Tiringenes federālās zemes solījuma neizpildi samaksāt 4 miljonus DEM, kas izteikts 1994. gadā sarunās pirms šī līguma slēgšanas.

- 48 Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt atbalstu bija ietverts 23. pamatplānā “Ekonomiskās un reģionālās struktūras uzlabošana” par uzdevumiem kopējās interesēs, sniedzot valsts atbalstu ieguldījumiem tieši reģionos, ko atbilstoši EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunktam Komisija apstiprinājusi ar 1994. gada 1. augusta Lēmumu [Nr. 157/94, SG (94) D/11038]. Prasītāja vērs uzmanību uz to, ka saskaņā ar šo sistēmu Vācijas Federatīvā Republika varēja piešķirt atbalstu ieguldītājam, kas no *BvS* izpērk uzņēmumu 27 % apjomā no minētajā uzņēmumā ieguldītās summas. Ja ieguldītājs būtu “mazais vai vidējais uzņēmums” (turpmāk tekstā — “MVU”), tam varētu piešķirt papildu atbalstu 16 % apjomā no ieguldītās summas. Saistībā ar *asset-deal 1* šis papildu atbalsts, kas atbilstu 4 miljoniem DEM, prasītājam bija apsolīts. Tomēr Tīringenes federālā zeme jau iepriekš atteicās to maksāt, nenorādot precīzus atteikuma iemeslus. Prasītāja un *BvS* 1996. gada beigās sāka sarunas ar mērķi pielāgot *asset-deal 1* un saistībā ar to pārdošanas cenu, kas noteikta *asset-deal 1*, samazināja par 4 miljoniem DEM.
- 49 Pretēji tam, ko apgalvoja persona, kas iestājusies lietā, iepriekš minētais atbalsta solījums nebija pretrunā Kopienu tiesību aktu noteikumiem, jo prasītāja, vismaz līdz 1995. gada beigām, bija MVU.
- 50 Turklāt šis personas, kas iestājusies lietā, arguments nav atbilstīgs, jo tad, ja prasītāja un *BvS* būtu zinājušas, ka Tīringenes federālā zeme neizmaksās solīto atbalstu, tās *asset-deal 1* būtu noteikušas pārdošanas cenu 1 miliona DEM (euro 511 292) apmērā. Pārdošanas cenas noteikšana 1,8 miljonu DEM apmērā turklāt nebija pretrunā noteikumiem, kas reglamentē valsts atbalstu. 1994. gadā šie noteikumi nebūtu pārkāpti, ja *BvS* pārdotu uzņēmumus, kas tai jāprivatizē un kur ir mazāk nekā 1000 darbinieku, par negatīvu cenu, tas ir, par simbolisku summu ar tās solījumiem piešķirt atbalstus.
- 51 Prasītāja atgādina — formālajā izmeklēšanas procedūrā tā ir norādījusi, ka tai attiecībā pret *BvS* ir tiesības uz *asset-deal 1* pielāgošanu (*zivilrechtlicher Anspruch auf Anpassung*) pēc tam, kad Tīringenes federālā zeme ir atteikusies no solījuma

piešķirt atbalstu. Šis tiesības izriet no Vācijas civiltiesību normām par līguma pielāgošanu gadījumā, ja zudis tā pamats (*Wegfall der Geschäftsgrundlage*), kas atzītas judikatūrā un kodificētas *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vācijas Civillkodeksa) 313. pantā. Šajā gadījumā izšķirošs iemesls *asset-deal 1* noslēgšanai bija iepriekš minētais solījums. Puses patiesībā bija vienojušās par pārdošanas cenu 5,8 miljonu DEM apmērā, pamatojoties uz kopīgo vienošanos par minētā solījuma izpildi. Tā kā solītais atbalsts netika piešķirts, šo cenu saskaņā ar Vācijas Civillkodeksa 313. panta 3. punktu pielāgoja atbilstoši uzņēmuma reālajai vērtībai, kas atbilst cenai, par ko puses apspriedās pirms minētā solījuma došanas.

- 52 Pretēji Komisijas norādītajam, Vācijas valdība apstiprināja prasītājas apgalvojumus, 2001. gada 27. februāra paziņojumā deklarējot, ka tā “[pievienojas] [prasītājas] izklāsta saturam, ko tā sniegusi piezīmēs par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu”.
- 53 Apstrīdētajā lēmumā (82. apsvērumā) Komisija atzina, ka Tīringenes federālā zeme, iespējams, ir devusi solījumu piešķirt atbalstu, un to, ka prasītājai ir tiesības uz līguma pielāgojumu solījuma nepildīšanas dēļ. Tomēr tā aprobežojās ar norādi, ka noliedz šo faktu juridisko nozīmi, ko prasītāja tai paziņoja 2000. gada 28. augusta piezīmēs un ko bija apstiprinājusi Vācijas valdība 2001. gada 27. februāra paziņojumā Komisijai. Tā kā šis Komisijas arguments nekādi nav atbilstīgs, Apstrīdētais lēmums šajā jautājumā nav pamatots.
- 54 Šajos apstākļos Komisijai un personai, kas iestājusies lietā, nav pamata pirmo reizi apstrīdēt šos faktus Pirmās instances tiesā, lai pamatotu Apstrīdēto lēmumu. Saskaņā ar EKL 253. pantu, Apstrīdētajam lēmumam vajadzētu būt pamatotam pašam par sevi; tā pamatojumam nevajadzētu balstīties uz vēlākiem rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumiem (iepriekš minētais 2002. gada 4. aprīļa rikojums lietā *Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija*, 75. punkts, un tajā minētā judikatūra).

- 55 Šajā sakarā prasītāja apgalvo, ka Komisijai bija jāpierāda atbalsta esamība Apstrīdētajā lēmumā pēc tam, kad tā veikusi rūpīgu un neatkarīgu pārbaudi, noskaidrojot, vai šajos faktiskajos apstākļos un juridiskajā situācijā *asset-deal 1* noteiktās cenas pielāgošanu var atzīt par lēmumu, ko būtu pieņēmis arī saprātīgs privātais aizdevējs. Ja šādas pārbaudes nav, valsts atbalsta esamība nav pamatota un Apstrīdētajam lēmumam trūkst pamatojuma. Tādējādi tas ir atceļams, un aplūkot Vācijas civiltiesību normas nav nepieciešams.
- 56 Tomēr, ja faktiskie apstākļi, ko norādījusi prasītāja, vēl būtu jāapstiprina, tā ierosina, no vienas puses, uzdot jautājumus *BvS* un, no otras puses, noprotināt Geisa [*Geiß*] kungu kā liecinieku, jo viņš ir piedalījies visās sarunās saistībā ar privatizāciju.
- 57 Prasītāja arī apstrīd Komisijas argumentu, kas ietverts Apstrīdētā lēmuma 82. apsvērumā, saskaņā ar kuru tas, ka Tīringenes federālā zeme nav izmaksājusi solīto atbalstu, šajā gadījumā nav atbilstīgs, jo *BvS* un Tīringenes federālā zeme ir divas dažādas juridiskas personas. Saistībā ar valsts atbalstu kontroli divu dažādu teritoriālo vienību rīcība patiesībā būtu attiecināma uz visu attiecīgo dalībvalsti kā vienību (Pirmās instances tiesas 1999. gada 15. jūnija spriedums lietā T-288/97 *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisija, Recueil*, II-1871. lpp., 38. punkts). Šajā gadījumā Tīringenes federālā zeme ir tikai viena maksātāja vienība. Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt pabalstu un cenas samazinājums, kam bija piekritusi *BvS*, tādējādi nav attiecināmi uz atsevišķām juridiskām personām.
- 58 Komisija, ko atbalsta persona, kas iestājusies lietā, apstrīd visu šo argumentu kopumu.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 59 No vienas puses, attiecībā uz pamatojuma trūkumu, uz ko atsaucas prasītāja tajā ziņā, ka Komisija nav norādījusi īstos iemeslus, kas pamatotu to, ka Apstrīdētajā lēmumā tā nav ņēmusi vērā Tīringenes federālās zemes solījumu piešķirt atbalstu 4 miljonu DEM apmērā, ir jāatgādina: saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, EKL 253. pantā paredzētais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgajam tiesību akta veidam un tam skaidri un nepārprotami jāatspoguļo tās iestādes sniegtais pamatojums, kura tiesību aktu pieņēmusi, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt, kāds ir pieņemtā pasākuma pamatojums, un lai kompetentā tiesa varētu veikt kontroli. Prasība sniegt pamatojumu jāizvērtē atkarībā no apstākļiem katrā gadījumā. Pamatojumam nav jāietver visi atbilstīgie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāizvērtē ne tikai pēc tā formulējuma, bet arī saistībā ar citiem apstākļiem, kā arī juridisko normu kopumu, kas reglamentē attiecīgo jomu (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/Sytraval un Brink's France, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts, un 2002. gada 19. septembra spriedumi lietās Spānija/Komisija, C-113/00, *Recueil*, I-7601. lpp., 47. un 48. punkts, un C-114/00, *Recueil*, I-7657. lpp., 62. un 63. punkts, Pirmās instances tiesas 2002. gada 26. februāra spriedums lietā T-323/99 *INMA* un *Itainvest*/Komisija, *Recueil*, II-545. lpp., 55. punkts).
- 60 Jo īpaši Komisijai nav jāieņem nostāja attiecībā uz visiem argumentiem, ko pret to izvirzījušas ieinteresētās personas, bet pietiek izklāstīt faktiskos apstākļus un juridiskos apsvērumus, kas bija būtiski lēmuma pieņemšanai (Pirmās instances tiesas 1995. gada 8. jūnija spriedums lietā T-459/93 *Siemens*/Komisija, *Recueil*, II-1675. lpp., 31. punkts, un 2000. gada 13. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 *EPAC*/Komisija, *Recueil*, II-2267. lpp., 35. punkts).
- 61 Lai pārbaudītu prasību norādīt pamatojumu šajos apstākļos, ir jāprecizē, ka valsts atbalsta kontroles procedūra ir procedūra, kuru uzsāk pret dalībvalsti, kas atbildīga par atbalsta piešķiršanu, un kurā ieinteresētās personas EKL 88. panta 2. punkta nozīmē, kuru vidū ir atbalsta saņēmējs, nevar iesaistīties sacīkstes procesā ar

Komisiju, kādu tā sāk par labu minētajai dalībvalstij (Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā C-234/84 Beļģija/Komisija, *Recueil*, 2263. lpp., 29. punkts, un 2002. gada 24. septembra spriedums lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck un Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 81. un 82. punkts).

62 Šajā gadījumā Vācijas Federatīvā Republika, pretēji prasītājas apgalvojumiem, administratīvajā procesā nepierādīja, ka *BvS* mērķis, piešķirot cenas samazinājumu, bija kompensēt to, ka Tīringenes federālā zeme attiecībā uz prasītāju nav turējusi solījumu par atbalstu ieguldījumiem 4 miljonu DEM apmērā. Administratīvajā procesā Vācijas Federatīvā Republika tikai norādīja, ka cenas samazinājuma piešķiršanas mērķis bija novērst prasītājas likvidāciju.

63 Ja Vācijas Federatīvās Republikas valdība 2001. gada 27. februāra paziņojumā Komisijai tiešām ir norādījusi, ka tā “[pievienojas] [prasītājas] izklāsta saturam, ko tā sniegusi piezīmēs par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu”, tad tomēr jānorāda, ka minētā deklarācija ir ietverta ievada daļā minētajā paziņojumā par EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanu. Taču Vācijas Federatīvā Republika jebkurā gadījumā nav skaidri norādījusi uz Tīringenes federālās zemes solījumu piešķirt prasītājai atbalstu 4 miljonu DEM apmērā, lai pamatotu cenas samazinājumu, kam piekritusi *BvS*.

64 Šajos apstākļos nevar prasīt, lai Komisijas pamatojums tam, kāpēc tā noraida argumentu, kas balstīts uz *asset-deal I* pielāgošanas tiesībām, kuru administratīvajā procesā izvirzījusi prasītāja, būtu tik izsmelošs, kā Vācijas Federatīvā Republika bija tiesīga gaidīt no Komisijas, kad tā noraidīja Vācijas argumentus.

65 Šajā gadījumā Komisija ir atbildējusi uz prasītājas administratīvajā procesā izvirzīto argumentu, kas balstīts uz tai piemītošajām tiesībām pielāgot *asset-deal 1* sakarā ar solījumu piešķirt atbalstu, ko Tīringenes federālā zeme nav izpildījusi.

66 Apstrīdētā lēmuma 82. pants nosaka:

“[Prasītāja] norāda, ka *BvS* atteikšanās no aizdevuma nav valsts atbalsts, bet tikai privatizācijas līguma pielāgojums, jo brīvā Tīringenes federālā zeme piešķir mazākas subsidijas ieguldījumiem, nekā puses bija vienojušās saistībā ar pirmo triju ražošanas līniju privatizāciju. Bet, tā kā *BvS* un brīvā Tīringenes federālā zeme ir dažādas juridiskas personas, tad Komisija nekādi nevar piekrist šim argumentam. Tiesības, ko [prasītāja], iespējams, varētu vērst pret brīvo Tīringenes federālo zemi un pret *BvS*, ir jāaplūko katras atsevišķi.”

67 Šis Komisijas pamatojums ļāva prasītājam kā ieinteresētajai personai izprast sava argumenta noraidījuma pamatojumu, kura atbilstību tā tomēr apstrīd un attiecībā uz kuru Pirmās instances tiesai jāveic likumības pārbaude.

68 No tā izriet, ka iebildums, kas balstīts uz Apstrīdētā lēmuma pamatojuma trūkumu, šajā sakarā ir noraidāms.

69 No vienas puses, attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 82. apsvērumā ietvertā Komisijas vērtējuma pamatotību ir jāatgādina — pretēji prasītājas apgalvojumiem, Komisija neatzina, ka Tīringenes federālā zeme būtu apsolījusi prasītājam atbalstu ieguldījumiem 4 miljonu DEM apmērā. Komisija tikai paredzēja iespēju, ka prasītāja varētu

balstīties uz šādām tiesībām pret Tīringenes federālo zemi, par ko liecina fakts, ka tā atsaucās uz “[prasītājas] tiesībām iespējami vērsties pret brīvo Tīringenes federālo zemi”.

- 70 Tādējādi, pat pieņemot, ka prasītāja varētu balstīties uz tādām tiesībām, Komisija uzskatīja, ka tās argumenti nav atbilstīgi, jo Tīringenes federālā zeme un *BvS* ir dažādas juridiskas personas.
- 71 Ir taisnība, ka aizliegums, kas paredzēts EKL 87. panta 1. punktā, attiecas uz jebkādu atbalstu, ko piešķir valstis vai ko piešķir no valsts līdzekļiem, neatkarīgi no tā, vai atbalstu valsts piešķir tieši vai ar publisku vai privātu organizāciju starpniecību, ko tā izveido vai ieceļ atbalsta pārvaldīšanai (Tiesas 1977. gada 22. marta spriedums lietā 78/76 *Steinike & Weinglig, Recueil*, 595. lpp., 21. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisija*, 38. punkts).
- 72 Tomēr kaut vai tāpēc nevar pieļaut, ka, piešķirot cenas samazinājumu, *BvS* mērķis bija kompensēt neesošu Tīringenes federālās zemes pārskaitījumu iespējamā atbalsta ieguldījumiem.
- 73 Vispirms ir jāatzīst, ka šis Tīringenes federālās zemes iespējamais atbalsts ieguldījumiem nav to pasākumu vidū, par kuriem Vācijas Federatīvā Republika paziņoja Komisijai 1998. gada 1. decembrī un kuru skaitā bija cenas samazinājums.

- 74 Turklāt jāatgādina, ka, saskaņā ar prasītājas norādījumiem, Tīringenes federālā zeme tai 1994. gadā solīja pārskaitīt atbalstu ieguldījumiem, uz ko attiecās 23. pamatplāns "Ekonomiskās un reģionālās struktūras uzlabošana" par uzdevumiem kopējās interesēs, tas ir, tieši reģioniem paredzēts atbalsts ieguldījumiem.
- 75 Kā Komisija apgalvo dokumentos, cenas samazinājums neizriet no šīs īpašās atbalsta sistēmas, un tāpēc Komisija to nevar vērtēt saistībā ar šīs sistēmas noteikumiem. Minēto samazinājumu prasītājai piešķīra BvS, federatīvā audita vadības iestāde, lai ļautu prasītājai atrisināt finansiālās grūtības, ar ko tā saskārās, un atgūt darbības spēju, nevis lai atbalstītu Tīringenes federālās zemes reģionālo ekonomiku, kas ir 23. pamatplānā izvirzītais mērķis.
- 76 Turklāt iespējamā atbalsta piešķiršana ir Tīringenes federālās zemes autonomajā kompetencē, nevis BvS kompetencē, par ko liecina fakts, ko prasītāja atzina tiesas sēdē, ka minētajai federālajai zemei šis atbalsts būtu jāpiešķir no saviem līdzekļiem.
- 77 Šajos apstākļos nevar uzskatīt, ka Komisija, noraidot argumentu, kas balstīts uz *asset-deal 1* pielāgošanas tiesībām, būtu pieļāvusi kļūdu vērtējumā, pamatojoties uz to, ka BvS un Tīringenes federālā zeme ir divas dažādas juridiskas personas, kaut arī Tīringenes federālā zeme būtu faktiski solījusi prasītājai minēto atbalstu ieguldījumiem.
- 78 Jebkurā gadījumā jāatzīst, ka prasītāja dokumentos nav sniegusi pietiekamu juridisko pamatojumu tam, ka Tīringenes federālā zeme tai būtu faktiski solījusi piešķirt atbalstu ieguldījumiem 4 miljonu DEM apmērā.

- 79 Kaut arī Komisija Apstrīdētajā lēmumā nebūtu pamatojusies uz minēto apsvērumu, lai noraidītu prasītājas argumentu, kas balstīts uz tās *asset-deal 1* pielāgošanas tiesībām, Pirmās instances tiesa procesa organizatorisko pasākumu nolūkā pieprasīja iesniegt dažādus dokumentus, kuros varētu būt minēts Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt atbalstu. Tādēļ prasītāja vispirms iesniedza Pirmās instances tiesai *BvS* 1998. gada 18. februāra vēstuli, kurā tai bija sniegta galvenās ziņas par *BvS*, Tīringenes federālās zemes un privātā ieguldītāja saskaņoto rīcību, savu 1998. gada 19. februāra vēstuli *BvS*, kā arī 1999. gada 19. februāra līgumu par cenas samazinājumu. Šīs vēstules prasītāja bija minējusi savās 2000. gada 28. augusta piezīmēs Komisijai par administratīvā procesa sākšanu.
- 80 Tomēr, lai gan šie dokumenti attiecas tieši uz cenas samazinājuma piešķiršanu prasītājai, neviens no tiem nav minēts Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt atbalstu 4 miljonu DEM apmērā.
- 81 Pēc tam prasītāja iesniedza subsīdiju pieteikumu — kas minēts prasības pieteikumā, — kuru tā bija iesniegusi Tīringenes federālajai zemei 2001. gada 5. februāra vēstulē. Saskaņā ar šo vēstuli, “diskusijās par privatizāciju brīvā Tīringenes federālā zeme bija solījusi atbalstīt projektu ar subsīdijām ieguldījumiem 43 % (27 % + 16 % [ja ieguldītājs būtu] MVU) = 10,75 miljonu DEM apmērā, [...] no kuriem bija atļauti tikai 6,75 miljoni, jo attiecīgajā laika posmā Kopienas MVU definīcija bija mainījusies par sliktu [prasītājai], tāpēc minētā federālā zeme nespēja pildīt savus solījumus”. Tomēr nevar uzskatīt, ka šī prasītājas vēstule sniedz pietiekamu juridisko pamatojumu tam, ka ir bijis šāds Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt atbalstu 4 miljonu DEM apmērā, kas attaisnotu to, ka *BvS* piešķir cenas samazinājumu par tādu pašu summu. Pat pieņemot, ka iespējama solījums piešķirt subsīdijas 16 % apjomā, uz ko prasītāja atsauca minētajā vēstulē, būtu solījums piešķirt atbalstu 4 miljonu DEM apmērā, Tīringenes federālā zeme, kā to atzīst pati prasītāja, no šī solījuma ir attekusies.

- 82 Tā kā prasītāja turklāt apliecināja, ka cenas samazinājums ir izšķirošais elements, kura rezultātā tika noslēgts *asset-deal 1*, Pirmās instances tiesa tai pieprasīja iesniegt minēto līgumu. Nekas *asset-deal 1* neliek domāt, ka minēto cenu samazinājumu pamato Tīringenes federālās zemes neizpildītais iespējamais solījums piešķirt atbalstu.
- 83 Visbeidzot prasītāja pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma iesniedza kopiju no 1996. gada 15. augusta vēstules, kas minēta 2000. gada 28. augusta piezīmēs Komisijai, ko tai bija adresējusi Tīringenes federālā zeme un kur bija minēts, ka šī federālā zeme piešķir subsīdiju DEM 4 680 000 (euro 2 392 846) apmērā, kurai tā pēc savas ierosmes bija pievienojusi Tīringenes federālās zemes 1996. gada 19. augusta lēmumu par subsīdiju. Tomēr tiesas sēdē, atbildot uz jautājumiem par šo vēstuļu saturu, prasītāja norādīja, ka atbalsts, uz ko attiecas minētās vēstules, nav solījums piešķirt atbalstu 4 miljonu DEM apmērā, kuru Tīringenes federālā zeme, iespējams, uzņēmusies tai piešķirt saistībā ar attiecīgo privatizāciju.
- 84 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāja nav sniegusi pietiekamu juridisku pamatojumu tam, ka minētais Tīringenes federālās zemes solījums piešķirt atbalstu ieguldījumiem 4 miljonu DEM apmērā pamato pārdošanas cenas noteikšanu pirmajām trijām ražošanas līnijām 5,8 miljonu DEM apmērā. Turklāt tiesas sēdē prasītāja atzina, ka tai nav dokumentu, kas formāli apliecinātu šāda Tīringenes federālās zemes solījuma piešķirt atbalstu esamību.
- 85 Pirmās instances tiesa, uzskatot, ka tā ir ieguvusi pietiekamas ziņas, pateicoties procesa organizatoriskajiem pasākumiem, kas pieņemti atbilstoši Reglamenta 64. pantam, atzīst, ka prasītājas pieteikums par jautājumu uzdošanu *BvS* un Geisa nopratināšanu liecinieka statusā (skat. 56. punktu) nav apmierināms.

- 86 Šajos apstākļos, tā kā prasītāja nav sniegusi pietiekamu pamatojumu pieņemumam par Tīringenes federālās zemes solījuma esamību piešķirt atbalstu ieguldījumiem, tad prasītājas argumenti par līgumu pielāgošanas jēdzienu gadījumā, kad zūd to pamats, nav jāpārbauda, tāpat arī nav jānosaka, vai uz šo atbalsta solījumu attiecas 23. pamatplāns.
- 87 No visa iepriekš minētā izriet, ka iebildums, kas balstīts uz tiesībām pielāgot *asset-deal 1*, ir noraidāms kā nepamatots.

Par kritērija par privāto uzņēmēju tirgus ekonomikā iespējamo nepareizo piemērošanu

— Lietas dalībnieku argumenti

- 88 Prasītāja norāda, ka Komisija kritēriju par privāto ieguldītāju tirgus ekonomikā ir interpretējusi pārāk šauri. Komisijai patiesībā vajadzējis aplūkot cenas samazinājumu no privāta holdinga viedokļa vai no privātas uzņēmumu grupas viedokļa, ko pamato atbalsta saņēmēju uzņēmumu ilgtermiņa rentabilitātes perspektīvas un tēla uzticamība (iepriekš minētais 2002. gada 4. aprīļa rikožums lietā *Teschnische Glaswerke Ilmenau*/Komisija, 65. punkts).
- 89 Konkrēti, piemērojot Vācijas Federatīvajai Republikai privātā ieguldītāja kritēriju, Komisijai bija jāņem vērā Tīringenes federālās zemes 1994. gada solījums piešķirt atbalstu un jāatzīst, ka cenas samazinājums ir tikai viens veids, kā izpildīt minēto

solījumu, un šī iemesla dēļ nerada nekādus zaudējumus. Turklāt, novēršot prasītājas maksātspēju un likvidāciju, šis nosacījums novērsa arī tai iepriekš piešķirto atbalstu zaudēšanu.

- 90 Prasītāja tāpat pārmet Komisijai, ka tā Apstrīdētajā lēmumā (67.–85. apsvērumā) ir noraidījusi Vācijas Federatīvās Republikas izvirzītos argumentus, saskaņā ar kuriem, no privātā aizdevēja viedokļa, daļēja atteikšanās maksāt *asset-deal 1* noteikto pārdošanas cenu bija vēlama 4. ražošanas līnijas cesijai saistībā ar *asset-deal 2*. Pieļaujot šādas cesijas iespēju, pat prasītājas likvidācijas gadījumā, Komisija ne tikai aizstātu savu vērtējumu ar attiecīgās dalībvalsts veikto vērtējumu, bet arī nebūtu ievērojusi pamatotos apsvērumus, ko ņem vērā privātais ieguldītājs.
- 91 Turklāt Apstrīdētajam lēmumam nav pietiekama pamatojuma tādā ziņā, ka tajā nav minēts *BvS* 2000. gada 30. maija ekspertīzes atzinums, kas pievienots Vācijas Federatīvās Republikas 2000. gada 3. jūlija paziņojumam Komisijai. Komisijai bija jānorāda iemesli, kuru dēļ tā nepieņēma šo ekspertīzes atzinumu, kas izskaidro to, kāpēc Vācijas Federatīvā Republika nonāca pie secinājuma, ka cenas samazinājums atbilst privāta ieguldītāja rīcībai.
- 92 Komisija iebilst, ka Apstrīdētajā lēmumā (78., 79. un 83. apsvērumā) ir norāde uz privātā aizdevēja kritēriju, nevis privātā ieguldītāja kritēriju, uz ko atsaucas prasītāja. Argumenti par pēdējo minēto kritēriju tādējādi nebūtu atbilstīgi, un argumenti par privātā aizdevēja kritēriju ir nepieņemami, jo tie nav izvirzīti prasības pieteikumā.

93 Komisija noliedz, ka privātā aizdevēja kritēriju būtu interpretējusi pārāk šauri. Tā kā Vācijas Federatīvā Republika tai norādīja, ka prasītāja gandrīz ir beigusi darbību un tai draud maksātnespēja, privātais aizdevējs censtos piedzīt parādu. Komisijas veiktie aprēķini parāda, ka Vācijas Federatīvajai Republikai būtu vieglāk nepiešķirt cenas samazinājumu.

94 Šajā sakarā trīs iemesli, kas jāva secināt, ka *BvS* nerīkojās kā privātais aizdevējs, ir sīki izklāstīti Apstrīdētajā lēmumā (76.–80. apsvērumi). Jo īpaši, attiecībā uz 4. ražošanas līniju, kas ir *asset-deal 2* priekšmets, Komisija norāda, ka tā nekad nav uzskatījusi, ka šī ražošanas līnija jebkurā gadījumā varētu tikt pārdota prasītājai. Apstrīdētais lēmums balstījās uz domu, ka šo ražošanas līniju varētu pārdot trešai personai kopā ar pārējām prasītājas iekārtām tās likvidācijas gadījumā. Turklāt nekas neļāva domāt, ka *asset-deal 2* nevarētu noslēgt bez cenas samazinājuma, jo DEM 50 000 lielā cena, kas noteikta minētajā līgumā, praktiski atbilst dāvinājumam. Visbeidzot, prasītāja nesniedza paskaidrojumus par kļūdas sekām, ko Komisija it kā bija pieļāvusi aprēķinos.

95 Persona, kas iestājusies lietā, pārņem Komisijas argumentus.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

96 Pirmkārt, attiecībā uz prasītājas argumentu pieņemamību par privātā aizdevēja kritēriju ir jāatgādina, ka Reglamenta 48. panta 2. punkts aizliedz iztiesāšanas laikā izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem juridiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā. Šajā gadījumā prasītājas argumenti, kas izvirzīti replikā par privātā aizdevēja kritēriju un uz kuriem Komisija atsauca Apstrīdētajā lēmumā, attiecas uz argumentu, ko Komisija izvirzījusi aizstāvībai, saskaņā ar kuru prasības pieteikumā izvirzītais privātā

ieguldītāja kritērijs šajā gadījumā nav atbilstīgs. Tādējādi šis arguments nav jauns pamats, bet gan tāda prasības pieteikumā izvirzīta pamata izklāsts, kas balstīts uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu, Komisijai nepareizi piemērojot kritēriju par privāto uzņēmēju tirgus ekonomikā. Tādēļ lietas nepieņemamības pamatojums, pret ko iebilst Komisija, ir noraidāms.

97 Otrkārt, attiecībā uz šo argumentu pamatotību ir jāatgādina, ka Komisijas vērtējums tam, vai pasākums atbilst kritērijam par privāto uzņēmēju tirgus ekonomikā, ir kompleks ekonomiskais novērtējums. Pieņemot tiesību aktu, kas ietver šādu vērtējumu, Komisijai piemīt diskrecionārā vara, un tiesas kontrole, kaut gan principā tā pilnībā attiecas uz jautājumu par to, vai pasākums ietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā, aprobežojas ar pārbaudi attiecībā uz procesuālo noteikumu un noteikumu par pamatojumu ievērošanu, juridisku kļūdu neesamību, apstiprināto faktu materiālo precizitāti un acīmredzamu kļūdu neesamību šo faktu vērtējumā, kā arī uz to, ka nav notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana. Pirmās instances tiesai nav jāaizstāj savs ekonomiskais novērtējums ar lēmuma izdevēja vērtējumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā T-152/99 *HAMSA/ Komisija*, *Recueil*, II-3049. lpp., 125.–127. un 129. punkts, un 2002. gada 17. oktobra spriedumu lietā T-98/00 *Linde/ Komisija*, *Recueil*, II-3961. lpp., 40. punkts).

98 Šajā gadījumā, lai noteiktu, vai prasītājas parādu daļas samazinājumam attiecībā pret *BvS* ir valsts atbalsta pazīmes, jāpiemēro kritērijs, kas norādīts Apstrīdētajā lēmumā un ko prasītāja neapstrīd, proti, kritērijs par privāto aizdevēju tirgus ekonomikā.

99 Piešķirot cenas samazinājumu, *BvS* nerīkojās kā publiskais ieguldītājs, kura iejaukšanās būtu jāsalīdzina ar privātā ieguldītāja rīcību, kas vadās pēc struktūrpolitikas, globālās politikas vai nozaru politikas un ko virza ieguldītā kapitāla ilgtermiņa rentabilitātes perspektīvas. Šī valsts iestāde faktiski būtu jāsalīdzina ar privāto

aizdevēju, kas mēģina atgūt summas, ko tam ir parādā debitors, kuram ir finansiālas grūtības (šajā sakarā skat. Tiesas 1999. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-342/96 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-2459. lpp., 46. punkts, un 1999. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-256/97 *DM Transport*, *Recueil*, I-3913, 24. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *HAMSA*/Komisija, 167. punkts).

100 Šajā sakarā jānorāda — administratīvā procesa gaitā Vācijas Federatīvā Republika atzina, ka prasītāja 1997. gadā saskārās ar lielām finansiālām grūtībām. Kā norāda Vācijas iestādes, saglabājot pirkuma cenu, kas noteikta saistībā ar *asset-deal 1*, *BvS* būtu izraisījusi prasītājas likvidāciju un tādējādi arī *asset-deal 2* neizpildi. Šajos apstākļos galīgā maksa (DEM 1 811 000) ar cenas samazinājumu 4 miljonu DEM apmērā, kā norāda Vācijas Federatīvā Republika, *BvS* būtu izdevīgāka nekā saistībā ar *asset-deal 1* noteiktās kopējās pirkuma cenas saglabāšana, kas radītu izdevumus DEM 2 590 000 apmērā (Apstrīdētā lēmuma 73.–75. apsvērums).

101 Prasītāja apstrīd iemeslus, ko Komisija minējusi, lai Apstrīdētajā lēmumā noraidītu tēzi, ko administratīvā procesa gaitā izvirzījusi Vācijas Federatīvā Republika, saskaņā ar kuru *asset-deal 1* noteiktās cenas samazinājums par 4 miljoniem DEM bija paredzēts, lai mazinātu *BvS* finansiālās grūtības un tādējādi bija ekonomiski izdevīgākais risinājums.

102 Šajā sakarā dokumentos prasītāja norāda, ka Apstrīdētais lēmums balstās uz nereālu pieņēmumu, proti, ka *asset-deal 2* bija iespējams ievērot pat tad, ja būtu sākta tās likvidācija, un apstiprina, ka jebkurā gadījumā, tā kā Vācijas Federatīvās Republika tēze balstās uz racionāliem ekonomiskiem vērtējumiem, Komisijai nevajadzēja aizstāt savu vērtējumu ar attiecīgās dalībvalsts veikto vērtējumu.

- 103 Tomēr jāatzīst, ka šī iebilduma pamatojumam prasītāja tikai norāda, ka Komisija ir pārsniegusi savas kontroles pilnvaras, kas tai ir piešķirtas, lai pārbaudītu, vai attiecīgā dalībvalsts ir rīkojusies kā privātais aizdevējs, ņemot vērā, ka “nekas nenorād[ī]ja, ka tad, ja *BvS* nebūtu daļēji atteikusies no aizdevuma, *asset-deal 2* nebūtu izpildīts”.
- 104 Šis nepamatotais apgalvojums nevar būt par pamatu tam, ka Komisija, uzskatot, ka nekas neļauj atzīt, ka cenas samazinājums bija priekšnoteikums *asset-deal 2* izpildei, ir pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā (Apstrīdētā lēmuma 76.–78. apsvērumi).
- 105 Jebkurā gadījumā ir jānorāda, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā ir ietvērusi arī pieņēmumu, saskaņā ar kuru tad, ja *BvS* būtu pieprasījusi samaksāt kopējo pirkuma cenu, kas *asset-deal 1* noteikta par pirmajām trijām ražošanas līnijām, *asset-deal 2* nebūtu ievērots. Šajā sakarā tā balstījās uz diviem citiem apsvērumiem, kuri, pēc tās viedokļa, liecināja, ka Vācijas Federatīvā Republika nevarēja pamatoti uzskatīt, ka cenas samazinājums bija ekonomiski izdevīgākais risinājums.
- 106 Pirmkārt Komisija uzskatīja — pieņemot, ka tad, ja cenas samazinājuma nebūtu, *asset-deal 2* netiktu ievērots; netika pierādīts, ka *BvS*, piešķirot šo cenas samazinājumu, būtu rīkojusies kā privātais aizdevējs (Apstrīdētā lēmuma 79. apsvērumi). Šajā sakarā tā uzskatīja — pieņemot, ka *BvS* nebūtu piešķirusi būtisku cenas samazinājumu, izraisot prasītājas likvidāciju, izmaksas saistībā ar zemes gabala atjaunošanu, uz kura atrodas 4. ražošanas līnija, nebūtu jāņem vērā, pretēji tam, kā izdarīja Vācijas Federatīvā Republika ekonomiskajos novērtējumos savas tēzes pamatošanai. Šī atjaunošana būtu vajadzīga tehnoloģiskā centra izveidei. Privātajam aizdevējam nebūtu pienākuma īstenot šādu projektu.

- 107 Attiecībā uz zemes gabala atjaunošanu, uz kura atrodas 4. ražošanas līnija, kas vajadzīga tehnoloģiskā centra izveidei, jānorāda, ka prasītāja dokumentos nav apstrīdējusi Komisijas apgalvojumus šajā jautājumā. Tomēr atbildēs Pirmās instances tiesai prasītāja norādīja, ka *BvS* bija likumisks pienākums atjaunot šo zemes gabalu un ka tehnoloģiska centra izveides projekts bija lielā mērā subsidēts.
- 108 Neraugoties uz faktu, ka prasītāja nav pietiekoši pamatojusi šo argumentu, ir jāatzīst, ka tas nekādi neiespaido Komisijas apliecinājumu tam, ka privātam aizdevējam nebūtu saistību attiecībā uz tehnoloģiska centra izveidi. Tā kā šādam projektam nav sakara ar mērķi pārstrukturēt prasītāju, Komisija varēja pilnīgi pamatoti uzskatīt, ka jautājums ir par saistību, kas neattiecas uz privāta aizdevēja rīcību, bet gan uz publiskās varas priekšrocību īstenošanu, kura izriet no valsts varas.
- 109 Šajā sakarā Komisija atzina arī to, ka Vācijas valdības iestādes, pieņemot, ka tiks piemērots *asset-deal 1* noteiktās cenas samazinājums par 4 miljoniem DEM, bija noteikušas prasītājai šī zemes gabala pārdošanas cenu DEM 1 047 000 (euro 535 323) apmērā. Savukārt Vācijas Federatīvā Republika, pieņemot, ka *BvS* nebūtu piešķirusi cenas samazinājumu, tādējādi izraisot prasītājas likvidāciju, novērtēja [zemes gabalu] tikai par DEM 470 000 (euro 240 307). Komisija norādīja, ka šis minētā zemes gabala pārdošanas cenas samazinājums nav aplūkots pat vissīkākajos paskaidrojumos (Apstrīdētā lēmuma 79. apsvērums).
- 110 Kaut arī savos dokumentos prasītāja neapstrīdēja šo Komisijas vērtējumu, prasītāja atbildēs Pirmās instances tiesai norādīja, ka šo minētā zemes gabala pārdošanas cenas samazinājumu pamatoja nepieciešamība to atjaunot. Tomēr, pat pieņemot, ka *BvS* bija nācies sākt zemes gabala atjaunošanu, uz kura atrodas 4. ražošanas līnija, nevarētu pieļaut, ka šai atjaunošanai paredz summu DEM 2 200 000 (euro 1 124 842) apmērā un vienlaikus ņem vērā tā pārdošanas cenas samazinājumu par DEM 1 047 000 līdz DEM 470 000.

- 111 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija, to izmaksu aprēķinos, kas rastos *BvS*, ja tā pieprasītu samaksāt kopējo *asset-deal 1* noteikto cenu, nepieļaujot būtiskas vērtējuma kļūdas, varēja neņemt vērā izmaksas, kas saistītas ar zemes gabala atjaunošanu, uz kura atrodas 4. ražošanas līnija.
- 112 Jau pats šis apstākļi ļauj atzīt — Komisija ir pilnīgi pamatoti uzskatījusi, ka izmaksas, kas *BvS* radās, piešķirot cenas samazinājumu, pretēji informācijai, ko šajā sakarā sniedza Vācijas Federatīvā Republika, ir lielākas nekā tās, kas rastos, ja minētā samazinājuma nebūtu.
- 113 Otrkārt Komisija Apstrīdētajā lēmumā (80. apsvērumā) norādīja arī to, ka salīdzinošajā aprēķinā par finanšu izdevumiem, kas rastos *BvS*, no vienas puses, pieņemot, ka cenas samazinājums tiktu piešķirts, un, no otras puses, pieņemot, ka tiktu maksāta *asset-deal 1* sākotnēji noteiktā cena, Vācijas Federatīvā Republika nav ņēmusi vērā subsīdiju ieguldījumiem 1 miljona DEM apmērā, ko saistībā ar *asset-deal 2* piešķīra *BvS*. Ja šo summu ņemtu vērā, tad būtu iespējams konstatēt, ka izmaksas, kas rastos *BvS*, būtu augstākas gadījumā, ja tā cenas samazinājumu būtu piešķīrusi.
- 114 Šajā sakarā prasītāja atbildē uz vienu no Pirmās instances tiesas jautājumiem apliecināja, ka šī subsīdija 1 miljona DEM apmērā, kas paredzēta *asset-deal 2* 5. pantā, ir neatgūstama izmaksa ('*sunk cost*'). Kā norāda prasītāja, tā kā 4. ražošanas līnija varēja darboties tikai tad, ja tiktu atjaunotas tās sastāvdaļas, *BvS* apņēmās segt prasītājai šīs līnijas uzturēšanas izmaksas 1 miljona DEM apmērā, ko sakarā ar piešķiršanu nevarētu atgūt un kas neradītu bankrota tiesības.

- 115 Tomēr ir jāatzīst — prasītāja atbildē uz Pirmās instances tiesas jautājumu tikai apliecināja, ka subsīdija 1 miljona DEM apmērā, ko *BvS* bija uzņēmusies piešķirt, bija neatgūstama izmaksa, šajā sakarā nesniedzot pierādījumus, kas bija Komisijas rīcībā administratīvajā procesā.
- 116 Turklāt šāds apstāklis neattaisno to, ka šīs subsīdijas summa nebija ietverta to izmaksu aprēķinos, kas *BvS* radās *asset-deal 2* izpildes rezultātā. Pat pieņemot, ka *BvS* prasītājas likvidācijas gadījumā un tādējādi *asset-deal 2* neizpildes gadījumā šī subsīdija ir neatgūstama izmaksa, *BvS* tik un tā piešķīra minēto subsīdiju, kas saistīta ar *asset-deal 2* izpildi. Tādējādi tā bija jāņem vērā, aprēķinot izmaksas, kas *BvS* rodas *asset-deal 2* izpildes rezultātā pēc cenas samazinājuma piešķiršanas.
- 117 No tā izriet, ka prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija būtu pieļāvusi būtisku kļūdu analizē, kas izklāstīta Apstrīdētā lēmuma 80. apsvērumā.
- 118 Ja iepriekš tika konstatēts, ka cenas samazinājums bija finansiāli neizdevīgākā iespēja (skat. 112. punktu), tad vēl jo vairāk tas būtu konstatējams, ja *BvS* būtu nācies pārskaitīt papildu subsīdiju 1 miljona DEM apmērā.
- 119 Šajos apstākļos argumentam, kurā prasītāja pārmet Komisijai, ka Komisija nav ņēmusi vērā faktu, ka cenas samazinājumu attaisno vēlme nezaudēt atbalstus, kas prasītājai bija izmaksāti iepriekš nolūkā noslēgt *asset-deal 1*, nevar piekrist.

- 120 Turklāt dokumentos prasītāja apgalvo, ka vēlme saglabāt *BvS* uzticamību un uzlabot tās tēlu ir faktori, ko privātais uzņēmējs pamatoti ņemtu vērā. Komisijai bija jāņem vērā Tīringenes federālās zemes 1994. gadā izteiktais solījums piešķirt atbalstu un bija jāatzīst, ka cenas samazinājuma mērķis bija tikai izpildīt šo solījumu.
- 121 Tomēr, kā konstatēts iepriekš, prasītāja nepierādīja, ka Komisija, uzskatot, ka prasītāja nevar balstīties uz tiesībām pielāgot *asset-deal 1*, būtu pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā. Tādēļ nevar uzskatīt, ka *BvS* uzticamību varēja ietekmēt *asset-deal 1* noteiktās pirmo triju ražošanas līniju pārdošanas cenas saglabāšana 5,8 miljonu DEM apmērā.
- 122 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija, uzskatīdama, ka *BvS* nav rīkojusies kā privātais aizdevējs, kas darbojas parastos tirgus apstākļos, nav pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā un šo kritēriju nav piemērojusi nepareizi.
- 123 Treškārt, attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma nepietiekamo pamatojumu tādā ziņā, ka Komisija nav norādījusi iemeslus, kāpēc tā neņēma vērā *BvS* 2000. gada 30. maija ekspertīzes atzinumu, ir jāatgādina — Komisija savā pamatojumā varēja izklāstīt tikai faktiskos apstākļus un juridiskos apsvērumus, kas ir būtiski tās lēmuma mērķiem (skat. 60. punktu).
- 124 Šajā ekspertīzes atzinumā, kas izdots divus gadus pēc cenas samazinājuma piešķiršanas, ir norādīts:

“No ekonomiskā viedokļa gan *BvS*, gan [prasītājai] labākais risinājums būtu tad, ja prasītājai izdotos īstenot plānu 2000. gadā atrast ieguldītāju, kurš nodotu [prasītājas]

rīcībā kapitālu DEM 3 850 000 apmērā, un maksājums DEM 1 800 000 apmērā ar procentiem dzēstu *BvS* [doto] pirkuma cenas aizdevumu DEM 5 800 000 apmērā.”

125 Tātad šajā ekspertīzes atzinumā ir teikts, ka prasītājas turpmākā darbība ir atkarīga ne tikai no cenas samazinājuma, bet arī no jauna ieguldījuma DEM 3 850 000 apmērā. 1998. gada pārstrukturēšanas plāns jau paredzēja šāda ieguldījuma nepieciešamību. Tomēr ir zināms, ka neviens jauns ieguldītājs netika atrasts (Apstrīdētā lēmuma 95. apsvērums).

126 Turklāt Vācijas Federatīvā Republika 2001. gada 27. februāra paziņojumā Komisijai norādīja, ka *BvS* 2000. gada 30. maija ekspertīzes atzinums bija tikai pirmais ieguldījums, kurā 1998. gada pārstrukturēšanas plāna pielāgošanas nolūkos nebija ņemti vērā daži 1998. un 1999. gada ceturkšņi, kuros bija vērojama lejupslīde.

127 Šajā situācijā Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka šis ekspertīzes atzinums nav atbilstīgs fakts, uz kuru atsaukties Apstrīdētajā lēmumā. Tādēļ šajā ziņā Apstrīdētais lēmums nav nepietiekami pamatots.

128 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, arī šis iebildums ir noraidāms.

Par atbalsta summas iespējami nepareizu noteikšanu

129 Prasītāja pakārtoti apgalvo, ka Komisija ir nepareizi noteikusi atbalsta summu, uz ko attiecas atmaksāšanas pienākums saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 2. pantu. Komisija nav iesniegusi pierādījumus tam, ka šis atbalsts faktiski atbilda 4 miljoniem DEM. Tā

kā EKL 87. panta 1. punkts attiecas uz atbalstu, ko piešķir “no valsts līdzekļiem”, tā atbalsta summa, kurš atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, atbilst ienākumu summai, ko *BvS* zaudējusi, piešķirot cenas samazinājumu.

130 Komisija noliedz, ka *BvS* pieprasījums samaksāt *asset-deal 1* noteikto cenu izraisītu prasītājas likvidāciju. Taču Komisija pieņem, ka tādā gadījumā *asset-deal 2* tomēr būtu ievērots, kas, pēc prasītājas uzskatiem, ir nereāli. Tādēļ Komisija, nosakot apstrīdētā atbalsta summu, neņēma vērā papildu zaudējumus, kas *BvS* rastos sakarā ar šī otrā līguma neievērošanu. Turklāt, saskaņā ar Apstrīdētajā lēmumā sniegto aprēķinu, *BvS* zaudētie ienākumi prasītājas likvidācijas gadījumā būtu vienādi ar aizdevējiem piešķirtajām naudas rezervēm, nevis ar 4 miljoniem DEM. Tā kā Komisija attiecīgo atbalsta summu noteica apmērā, kas ir pretrunā pašas Komisijas atzinumiem, tad Apstrīdētais lēmums ir atceļams.

131 Komisija, kuru atbalsta persona, kas iestājusies lietā, apstrīd prasītājas argumentus.

132 Pirmās instances tiesa atgādina, ka, atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, Komisijas mērķis, pieprasot atgūt nelikumīgu atbalstu, ir panākt to, lai saņēmējs zaudē priekšrocības tirgū, kādas tas iegūvis salīdzinājumā ar konkurentiem, un atjaunot stāvokli, kāds bijis pirms minētā atbalsta izmaksāšanas (šajā sakarā skat. Tiesas 1990. gada 21. marta spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-959. lpp., 66. punkts, un 1995. gada 4. aprīļa spriedumu lietā C-348/93 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-673. lpp., 27. punkts). Šis mērķis turklāt nav atkarīgs no formas, kādā atbalsts piešķirts (Tiesas 1993. gada 10. jūnija spriedums lietā C-183/91 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-3131. lpp., 16. punkts).

133 Turklāt ir nopriests (skat., jo īpaši, Tiesas 1987. gada 24. februāra spriedumu lietā 310/85 *Deufil*/Komisija, *Recueil*, 901. lpp.), ka nelikumīga atbalsta atcelšana, to atgūstot, ir loģiskas sekas atzinumam par atbalsta nelikumību. Tādēļ nelikumīgi piešķirta valsts atbalsta atgūšana ar mērķi atjaunot agrāko stāvokli principā nav uzskatāma par pasākumu, kas būtu nesamērīgs ar mērķiem, kuri izvirzīti Līguma noteikumos valsts atbalsta jomā (iepriekš minētais Tiesas 1990. gada 21. marta spriedums lietā *Beļģija*/Komisija, 66. punkts).

134 Apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punkts nosaka:

“Vācija[s Federatīvā Republika] veic visus pasākumus, kas ir nepieciešami, lai saņēmējs atmaksātu 1. pantā paredzēto atbalstu, kurš ir piešķirts nelikumīgi.”

135 Ja nelikumīgs atbalsts, kā šajā gadījumā, ir piešķirts pirkuma līgumā noteiktās cenas samazinājuma veidā, nav pareizi apgalvot, kā to dara prasītāja, ka atgūstamā atbalsta summa ir mazāka nekā minētā samazinājuma summa.

136 Saskaņā ar *asset-deal 1*, *BvS* noteiktā pirmo triju ražošanas līniju pārdošanas cena bija 5,8 miljoni DEM. Cenas samazinājums prasītājam deva ekonomisku priekšrocību 4 miljonu DEM apmērā, kādas nebija tās konkurentiem.

- 137 Šajā sakarā prasītāja nevar pamatoti apgalvot, ka no privātā aizdevēja viedokļa valsts atbalsta galvenā daļa būtu mazāka nekā cenas samazinājuma summa un ka *asset-deal 1* noteiktās kopējās cenas samaksa būtu izraisījusi papildu zaudējumus Vācijas Federatīvajai Republikai, jo, kā jau izklāstīts, tāds aizdevējs, kas darbojas parastos tirgus apstākļos, minēto samazinājumu nebūtu piešķīris (skat. 122. punktu).
- 138 Prasītāja jebkurā gadījumā uzskata, ka zaudējumi, kas rastos Vācijas Federatīvajai Republikai, būtu nevis 4 miljoni DEM, bet gan būtu vienādi ar aizdevējiem piešķirtajām naudas rezervēm likvidācijas procesā, kas sāktos, ja *BvS* nebūtu piešķīrusi cenas samazinājumu.
- 139 Tomēr, tā kā nelikumīgi piešķirta atbalsta atgūšanas mērķis ir atjaunot stāvokli, kāds bijis pirms šī atbalsta izmaksāšanas, Komisijai bija tiesības pieprasīt minētā atbalsta atmaksāšanu. Ja tiks pieprasīts atmaksāt cenas samazinājumu, kas, iespējams, var izraisīt prasītājas likvidāciju, prasītāja var nonākt tādā situācijā, kāda būtu radusies, ja cenas samazinājums nebūtu piešķirts, tas ir, kā norāda prasītāja, tas novestu pie tās likvidācijas. Šajā ziņā, ja faktiski sākas prasītājas likvidācija, Vācijas Federatīvajai Republikai saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem ir jānodrošina, ka attiecīgo atbalstu faktiski atgūst un ka šis likvidācijas process nav pretrunā Apstrīdētā lēmuma piemērošanai (šajā sakarā skat. Tiesas 1986. gada 15. janvāra Apstrīdētā lēmuma piemērošanai (šajā sakarā skat. Tiesas 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā 52/84 Komisija/Belģija, *Recueil*, 89. lpp., 16. un 17. punkts).
- 140 No tā izriet, ka šis iebildums, kā arī pirmais pamats kopumā ir noraidāmi kā nepamatoti.

Par otro pamatu, kas balstīts uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu un pamatojuma nepietiekamību

Lietas dalībnieku argumenti

- 141 Pirmkārt prasītāja atgādina, ka Komisijai, pārbaudot atbalsta samērīgumu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ir jāņem vērā tirgus struktūra (Pirmās instances tiesas 1999. gada 6. oktobra spriedums lietā T-123/97 *Salomon/Komisija*, *Recueil*, II-2925. lpp., 79. punkts, un 2002. gada 30. janvāra spriedums lietā T-35/99 *Keller un Keller Meccanica/Komisija*, *Recueil*, II-261. lpp., 88. punkts). Šajā sakarā prasītāja balstās uz Pamatnostādnēm atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai. Šajās Pamatnostādnēs kā piemērs ir minēts gadījums, kad uzņēmumu darbības izbeigšana varēja izraisīt monopola vai oligopola stāvokli. Prasītāja piebilst, ka Komisijai ir jāpārbauda, vai, piešķirot atbalstu, vienlaikus netiek pārkāptas citas Kopienas tiesību normas, piemēram, EKL 82. pants un Padomes 1989. gada 21. decembra Regulas (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV 1990, L 257, 13. lpp.) 2. pants (Tiesas 2000. gada 19. septembra spriedums lietā C-156/98 *Vācija/Komisija*, *Recueil*, I-6857. lpp., 78. punkts; 2001. gada 3. maija spriedums lietā C-204/97 *Portugāle/Komisija*, *Recueil*, I-3175. lpp., 41. un turpmākie punkti, un Pirmās instances tiesas 2001. gada 31. janvāra spriedums lietā T-156/98 *RJB Mining/Komisija*, *Recueil*, II-337. lpp., 112. un turpmākie punkti).
- 142 Šajā gadījumā Komisija ir pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā, izvērtējot atbalsta samērīgumu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, neņemdamā vērā apstākli, ka gadījumā, ja prasītāja izbeigtu darbību, *Schott Glas* koncerns iegūtu vai nostiprinātu dominējošo stāvokli vairākās stikla ražošanas jomās.
- 143 Prasītāja jo īpaši pārmet Komisijai, ka tā nav ievērojusi prasītājas skaidrojumus par tirgus struktūru un nav pārbaudījusi, vai [prasītājas] darbības izbeigšana varētu radīt

šaura oligopola stāvokli, kā 2000. gada 20. novembra paziņojumā norādīja Vācijas valdība. Prasītāja min vairākus skaitļus, kas attiecas uz tirgus daļām un ir sniegti minētajā paziņojumā, un norāda, ka personas, kas iestājusies lietā, apgalvojumi nav pamatoti; tā ir galvenais uzņēmums nozarē. Persona, kas iestājusies lietā, neapstrīd argumentu, saskaņā ar kuru pastāv "stikla lodziņu" sagatavju tirgus, kurā tad, ja prasītāja izbeigtu darbību, personai, kas iestājusies lietā, būtu kvazimonopola stāvoklis.

¹⁴⁴ Visbeidzot, Apstrīdētā lēmuma pamatojums nav pietiekams tādā ziņā, ka tas neļauj secināt, vai, veicot cenas samazinājuma izvērtējumu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija ir ņēmusi vērā tirgus struktūras izmaiņas tad, ja prasītāja izbeigtu darbību, pieņemot, ka pirkuma cena būtu saglabāta pilnā apmērā.

¹⁴⁵ Otrkārt prasītāja pārmet Komisijai, ka tā savā vērtējumā saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu balstījās uz neprecīziem faktiem, tas ir, pārstrukturēšanas plānu, kas tai paziņots 1998. gada 1. decembrī. Šis plāns neatbilst prasītājas pārstrukturēšanas plānam Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī, 2001. gada 12. jūnijā, kas šajā gadījumā bija noteicošs datums (Pirmās instances tiesas 2001. gada 5. jūnija spriedums lietā T-6/99 *ESF Elbe-Stahlwerke/Komisija, Recueil*, II-1523. lpp., 93. punkts). Šajā sakarā Komisija apliecināja Vācijas iestādēm, ka pirms galīgā lēmuma pieņemšanas informēs tās, lai Vācijas iestādes iesniegtu Komisijai jauno pārstrukturēšanas plānu, ko tās piedāvāja nosūtīt 2001. gada 27. februāra paziņojumā. Prasītāja uzskata, ka šajos apstākļos Komisijai Apstrīdētajā lēmumā nevajadzēja balstīties uz 1998. gada pārstrukturēšanas plānu.

¹⁴⁶ Visbeidzot, Apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots tādā ziņā, ka tajā nav minēta *Arnold* ekspertīze, kas veikta pēc Tiringenes federālās zemes iniciatīvas un pievienota Vācijas Federatīvās Republikas 2001. gada 27. februāra paziņojumam Komisijai. Šis atzinums bija vienīgais administratīvais akts, kurā ietverta prasītājas

ekonomiskā stāvokļa sistemātiska analīze. Atzinums parāda, ka 2000. gadā prasītājas ekonomiskais stāvoklis uzlabojās. Apstrīdētajā lēmumā (96. un 97. apsvērumā) Komisija, pilnīgi pretēji minētajam ekspertīzes atzinumam, secināja, ka pārstrukturēšanas plāns nenodrošināja prasītājas darbības spējas atjaunošanu. Turklāt šo Komisijas vērtējumu vienlaikus atspēkoja 2001. gada 10. decembra *Pfizenmayer* ekspertīzes atzinums.

147 Komisija, kuru atbalsta persona, kas iestājusies lietā, apstrīd prasītājas argumentus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

148 Jāatgādina, ka EKL 87. panta 3. punkta jomā Komisijai piemīt diskrecionārā vara (iepriekš minētais Tiesas 1990. gada 21. marta spriedums lietā *Belģija/Komisija*, 56. punkts, un Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā *C-39/94 SFEI u.c., Recueil*, I-3547. lpp., 36. punkts). Tātad kontrolei, ko veic Kopienu tiesnesis, jāprobežojas ar procesuālo noteikumu ievērošanas un pamatošanas pienākuma izpildes pārbaudi, kā arī faktu pareizības pārbaudi, pārbaudi tam, vai nav būtisku kļūdu vērtējumā, un tam, ka nav notikusi nepareiza pilnvaru izmantošana (Pirmās instances tiesas 1996. gada 22. oktobra spriedums lietā *T-266/94 Skibsværftsforeningen u.c./Komisija, Recueil*, II-1399. lpp., 170. punkts). Kopienu tiesnesis nedrīkst Komisijas novērtējuma vietā sniegt savu ekonomisko novērtējumu (Pirmās instances tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums lietā *T-380/94 AIUFFASS un AKT/Komisija, Recueil*, II-2169. lpp., 56. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *HAMSA/Komisija*, 48. punkts).

149 Tomēr, no vienas puses, Komisijai ir saistošas pamatnostādnes vai paziņojumi, ko tā pieņem valsts atbalsta jomā, ciktāl tie nav pretrunā Līguma normām un ja tos akceptē dalībvalstis (iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā *Deufil/Komisija*, 22. punkts; Tiesas 1993. gada 24. marta spriedums lietā *C-313/90 CIRFS*

u.c./Komisija, *Recueil*, I-1125. lpp., 36. punkts; Tiesas 1996. gada 15. oktobra spriedums lietā C-311/94 *IJssel-Vliet*, *Recueil*, I-5023. lpp., 43. punkts, un Tiesas 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8031, 53. punkts). No otras puses, jāatgādina, ka, saskaņā ar EKL 253. pantu, Komisijai savi lēmumi, to skaitā lēmumi par atteikšanos atzīt atbalstus par saderīgiem ar kopējo tirgu, pamatojoties uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ir jāpamato.

150 Pirmkārt ir jāpārbauda prasītājas arguments, kurā tā pārmet Komisijai, ka Komisija ir balstījusi Apstrīdēto lēmumu uz 1998. gada decembra pārstrukturēšanas plānu, nevis uz 2001. gada 19. aprīļa pārstrukturēšanas plānu, kā arī nav ņēmusi vērā *Arnold* 2000. gada 24. novembra atzinumu.

151 No vienas puses, attiecībā uz pārstrukturēšanas plānu, uz ko Komisija balstījās savā lēmumā, jāatgādina, ka Kopienas Pamatnostādņu valsts atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai 3.2.2. punktā ir īpaši norādīts, ka pārstrukturēšanas atbalstam jābūt saistītam ar perspektīvu pārstrukturēšanas vai atvēršanas programmu, kas ar visiem vajadzīgajiem precizējumiem jāiesniedz Komisijā, un ka šim plānam jāspēj pieņēmamā termiņā atjaunot uzņēmuma konkurētspēju.

152 Šajā gadījumā, pirmkārt, *asset-deal 1* noteiktās pirkuma cenas samazinājumu par 4 miljoniem DEM *BvS* prasītājai piešķīra pirms paziņošanas Komisijai 1998. gada 1. decembrī. Ir zināms, ka Vācijas iestādes, paziņojot par cenas samazinājumu, nosūtīja arī 1998. gada decembra pārstrukturēšanas plānu, kas attiecās uz 1998. līdz 2000. gadu. Tāpat ir zināms, ka administratīvajā procesā 2001. gada 19. aprīļa pārstrukturēšanas plāns Komisijai netika iesniegts.

153 Šajā sakarā, atbildot uz vienu no Pirmās instances tiesas jautājumiem, prasītāja norādīja, ka minētais plāns sākotnēji netika iesniegts, lai novērstu vienlaicīgu vairāku alternatīvu plānu iesniegšanu.

154 Otrkārt, no Vācijas Federatīvās Republikas 2001. gada 27. februāra paziņojuma Komisijai var secināt, ka nepieciešamība pielāgot 1998. gada pārstrukturēšanas plānu, no vienas puses, izriet no tā, ka nebija šajā plānā paredzētā privātā ieguldītāja sniegta ieguldījuma un, no otras puses, — ārkārtīgi vājā konjunktūra 1999. gada pirmajā pusgadā, kas pasliktināja prasītājas finansiālo stāvokli. Nepieciešamība 2001. gadā pieņemt jaunu pārstrukturēšanas plānu tādējādi apliecināja 1998. gadā izstrādātā pārstrukturēšanas plāna neveiksmi tajā ziņā, ka pēdējais minētais plāns nespēja pieņēmamā termiņā atjaunot uzņēmuma darbības spēju.

155 Treškārt, jāatzīst, ka neviens dokuments lietas materiālos neliecina par to, ka Komisija būtu faktiski apņēmusies informēt Vācijas iestādes par gaidāmo Apstrīdētā lēmuma pieņemšanu, kā to apgalvo prasītāja.

156 Šajā sakarā tika uzskatīts, ka Komisijas pienākums brīdināt attiecīgo dalībvalsti par gaidāmu negatīva lēmuma pieņemšanu, iespējams, radītu kavēšanos, neļaujot Komisijai pabeigt uzsāktu administratīvo procesu (Pirmās instances tiesas 1999. gada 21. janvāra spriedums apvienotajās lietās T-129/95, T-2/96 un T-97/96 *Neue Maxhütte Stahlwerke* un *Lech-Stahlwerke*/Komisija, *Recueil*, II-17. lpp., 231. punkts).

157 Turklāt savā 2001. gada 27. februāra paziņojumā Vācijas iestādes tikai norādīja, ka “[f]ederālā valdība drīzumā informēs Komisiju, ciktāl Komisija uzskata par nepieciešamu, par galīgo lēmumu attiecībā uz pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu”. Tādēļ prasītāja nevar pamatoti apgalvot, ka Vācijas valdība minētajā 2001. gada 27. februāra paziņojumā ir piedāvājusi nosūtīt jaunu pārstrukturēšanas plānu, jo minētajā datumā šāda plāna nebija.

158 Vēl vairāk — tajā pašā paziņojumā, tomēr minot nepieciešamību sākt 1998. gada pārstrukturēšanas plāna pieņemšanu, Vācijas iestādes norādīja:

“Federālā valdība tomēr piekrīt domai, ka, ņemot vērā *BvS* raksturīgo izturēšanos tirgū, Komisija var pabeigt procesu, nepārbaudījusi grozījumus plānā, par kuriem vēl sīkāk jāvienojas.”

159 Visbeidzot, ceturkārt, kā uzsver Komisija, prasītāja laikā no 2001. gada 19. aprīļa, kad minētais plāns tika pieņemts, līdz 2001. gada 12. jūnijam, kad tika pieņemts Apstrīdētais lēmums, nav uzskatījusi par vajadzīgu nosūtīt minēto plānu Komisijai.

160 No visiem šiem apsvērumiem izriet — prasītāja nevar pārliecinoši pierādīt, ka Vācijas Federatīvā Republika ir oficiāli lūgusi Komisijai atļauju iesniegt atjauninātu pārstrukturēšanas plānu. Tāpēc nevar uzskatīt, ka Komisija, Apstrīdētajā lēmumā balstoties uz 1998. gada decembra pārstrukturēšanas plānu, būtu pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā.

161 No otras puses, attiecībā uz *Arnold* 2000. gada 24. novembra atzinumu, tā ievadā ir norādīts, ka to pasūtījusi Tīringenes federālā zeme tāda riska izvērtēšanai, kas saistīts ar papildu atbalstu piešķiršanu.

162 Turklāt minētā atzinuma nobeigumā ir teikts:

“Sabiedrības darbības rezultāti no 1997. līdz 2002. gadam parāda, ka sabiedrība attīstās pozitīvi.

No vienas puses, pateicoties apgrozījuma pieaugumam un, no otras puses, pateicoties izmaksu samazinājumam, darbības rezultāti kopš 1997. gada turpināja uzlaboties; izņēmums bija 1999. gads. 2000. gadā, ņemot vērā ārkārtas izdevumus, ir iespējams panākt līdzsvarotu darbības rezultātu. Peļņas robeža tiks sasniegta 2002. gadā ar apgrozījumu 40 miljonu DEM apmērā.

Tas norāda uz to, ka nav ārkārtēju faktoru, kas ietekmētu šo attīstību.

Tomēr minētās attīstības nosacījums ir nepieciešamo ieguldījumu veikšana, kas, saskaņā ar prognozi, būtu DEM 11 500 000. 2000. gadā bija iespējams veikt ieguldījumus tikai DEM 1 000 000 apmērā.

Sabiedrības rezerves ir ļoti apšaubāmā stāvoklī. Bez līdzekļiem, kas paredzēti ieguldījumiem aizstāšanai un atjaunošanai DEM 11 500 000 apmērā, vēl ir atmaksājami kredīti DEM 20 538 000 apmērā.

Saskaņā ar mūsu aprēķiniem, 2001. gadā sabiedrībai būs rezervju trūkums DEM 7 842 000 apmērā un 2002. gadā — DEM 2 215 000 apmērā.

Pēc mūsu prognozēm, sabiedrība ar līdzekļiem, ko iegūs turpmāk, nevarēs nodrošināt sev finansējumu. Ja paziņošanas procedūra Eiropas Savienībai noritētu negatīvi, būtu jāpiesaista jauni finanšu līdzekļi DEM 6 000 000 apmērā.

Sabiedrība pati to nevar paveikt.

Uzskatām, ka ražošanas vietas nodrošināšanai ir nepieciešamas papildu subsīdijas un atbalsti, vai arī agrāko atmaksājamo kredītu atlaišana.”

163 Ņemot vērā iepriekš minēto, no *Arnold* atzinuma neizriet, ka prasītāja būtu parādījusi ilgtermiņa rentabilitātes perspektīvas.

164 Turklāt 2001. gada 5. februāra subsīdiju pieteikumā Tīringenes federālajai zemei, ko Pirmās instances tiesa pieprasīja iesniegt, prasītāja bija norādījusi, ka *Arnold* atzinumā paredzētie ieguldījumi “pašreizējā sabiedrības stāvoklī ir pretrunā noteikumiem atbalsta jomā” un ka tādēļ secinājumi, kas attiecībā uz šo jautājumu ietverti minētajā atzinumā, ir noraidāmi.

165 Tāpēc, pretēji tam, ko dokumentos apgalvo prasītāja, nevar uzskatīt, ka 1998. gada pārstrukturēšanas plāna pieņemšana bija balstīta uz *Arnold* atzinumu, jo pati prasītāja atzina, ka minētajā atzinumā ietvertie secinājumi nav atbilstīgi.

- 166 Šajā sakarā un, konkrētāk, ņemot vērā *Arnold* atzinumā ietvertos secinājumus un minēto secinājumu vērtējumu, ko sniedza prasītāja, Komisija varēja likumīgi atzīt, ka Apstrīdētajā lēmumā uz tiem nav jāatsaucas. Tādējādi prasītājas arguments, kas balstīts uz pamatojuma nepietiekamību, ir noraidāms.
- 167 Attiecībā uz *Pfizenmayer* 2001. gada 10. decembra ekspertīzi, uz ko atsaucas prasītāja, ir jāatgādina — saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, tas, vai lēmums atbalsta jomā ir likumīgs, ir jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kura varēja būt Komisijas rīcībā brīdī, kad tā pieņēma minēto lēmumu (iepriekš minētais Tiesas 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā *Beļģija/Komisija*, 16. punkts). Pietiek konstatēt, ka *Pfizenmayer* ekspertīzes atzinums, ko pagaidu noregulējuma tiesvedībā iesniedza prasītāja, lai izvērtētu savas ekonomiskās pastāvēšanas iespējas gadījumā, ja šis prasības pieteikums tiek noraidīts, tā kā šis prasības pieteikums tika iesniegts pēc Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, Komisijai tas administratīvā procesa laikā nebija pieejams.
- 168 No tā izriet — prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija savā vērtējumā saskaņā ar EKL 87. panta 3. punktu balstījās uz neprecīziem faktiem vai ka Apstrīdētajam lēmumam šajā sakarā nav pietiekama pamatojuma.
- 169 Otrkārt, pamatojoties uz norādēm, kas sniegtas Pamatnostādnēs atbalstam grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un pārstrukturēšanai, ir jānoskaidro, vai Komisija ir pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā, atteikdamās atzīt cenas samazinājumu par saderīgu ar kopējo tirgu, ievērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, un neņemdamā vērā oligopola stāvokli, kas rastos, ja prasītāja izbeigtu darbību.
- 170 Šajā sakarā jāatzīst, ka, saskaņā ar iepriekš minēto Pamatnostādņu 1.2. punktu (skat. iepriekš 3. punktu), kas ietverts minēto Pamatnostādņu ievadā, informācijai ir

norādīti vairāki apstākļi, kad atbalsts grūtībās nonākuša uzņēmuma darbības saglabāšanai vai pārstrukturēšanai ir pamatots, atkāpjoties no minēto Pamatnostādņu 1.1. punktā izklāstītā principa, saskaņā ar kuru nav vēlams, ka dalībvalstis piešķir subsīdijas uzņēmumiem, kuriem jaunajā tirgus stāvoklī nāktos izbeigt darbību vai sākt pārstrukturēšanu. Tomēr nevar uzskatīt, ka pietiek, ja iestājas kaut viens no šiem apstākļiem, lai pamatoti piešķirtu atbrīvojumu. Tikai viena šāda apstākļa esamība ir pietiekams pamatojums tāda valsts atbalsta piešķiršanai, kas paredzēts grūtībās nonākušu uzņēmumu darbības saglabāšanai un to pārstrukturēšanas veicināšanai, tikai tad, ja ir izpildīti vispārīgie nosacījumi, kas pieļauj Pamatnostādnes definētos darbības saglabāšanas un pārstrukturēšanas atbalstus.

171 Prasītāja nav pierādījusi, ka Komisija, uzskatīdama, ka 1998. gada pārstrukturēšanas plāns, pretēji minētajās Pamatnostādnes prasītajam, tai neļautu atgūt darbības spēju, būtu pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā (skat. šī sprieduma 154. punktu).

172 Turklāt, pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, ne no Līguma noteikumiem, ne no minētajām Pamatnostādnēm neizriet, ka attiecībā uz nelikumīgiem darbības saglabāšanas un pārstrukturēšanas atbalstiem ir vajadzīga atļauja, ja, saņēmējam uzņēmumam izbeidzot darbību, rodas monopola vai šaura oligopola stāvoklis konkrētā tirgū.

173 Judikatūra, uz ko savu argumentu pamatojumam atsaucas prasītāja, neietekmē iepriekšējā punktā izteikto secinājumu. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Salomon/Komisija* (79. punkts) Pirmās instances tiesa aprobežojās ar konstatējumu, ka Komisija šajā lietā Apstrīdētajā lēmumā nebija izdarījusi secinājumus attiecībā uz atbalsta saderību, ievērojot attiecīgo tirgu oligopola raksturu; Komisija norādīja uz minēto tirgu struktūru tikai savu argumentu pamatojumam, saskaņā ar kuriem atbalsta summa nevarēja izraisīt nepieļaujamus konkurences izkropļojumus, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē. Savukārt iepriekš minētajā spriedumā lietā *Keller un Keller Meccanica/Komisija* (88. punkts) Pirmās instances tiesa aprobežojās ar konstatējumu, ka attiecīgajam tirgum, kurā darbojās prasītāji, nebija oligopola struktūras.

- 174 Turklāt attiecībā uz iespējamo pamatojuma nepietiekamību, uz ko šajā sakarā norāda prasītāja, ir jāatzīst — Komisija Apstrīdētajā lēmumā puda uzskatu, ka uz *asset-deal 1* noteiktās cenas samazinājumu neattiecas EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētā atkāpe. Turklāt prasītāja administratīvā procesa laikā savā papildu pieteikumā par atbrīvojumu no apstrīdētā pasākuma saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu neizvirzīja argumentu attiecībā uz savas darbības izbeigšanas ietekmi uz tirgus struktūru.
- 175 Tādēļ, ņemot vērā šī sprieduma 59. un 60. punktā atkārtotās prasības attiecībā uz pamatojumu, var uzskatīt, ka šajos apstākļos Komisijai nebija jāizvērtē arī risks, kas saistīts ar oligopola stāvokļa rašanos attiecīgajā tirgū, un iebildums, kas balstīts uz Apstrīdētā lēmuma pamatojuma nepietiekamību, šajā sakarā ir noraidāms.
- 176 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

Par trešo pamatu, kas balstīts uz tiesību uz aizstāvēšanos un labas pārvaldības principa pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 177 Prasītāja apgalvo, ka valsts atbalsta formālās izmeklēšanas procedūras procesa pamatprincipi dod atbalsta saņēmējam garantijas, kas pārsniedz tiesības iesniegt piezīmes pēc procedūras uzsākšanas, kā attiecībā uz ieinteresētajām personām paredzēts EKL līguma 88. panta 2. punktā. Papildu tiesību atzišana ir saderīga ar judikatūru, uz ko atsaucas Komisija un saskaņā ar kuru saņēmējs ir tikai "ieinteresētā persona" iepriekš minētās normas nozīmē.

- 178 Atbalsta saņēmēja stāvoklis no ieinteresēto trešo personu stāvokļa atšķiras ar to, ka, lai gan atbalsta saņēmējs nav tieši puse procesā, saņēmēja pastāvēšanu var apdraudēt galīgais lēmums, ar ko izdod rikojumu atgūt atbalstu. Šis apstāklis attaisno plašāku tiesību atzišanu.
- 179 Precīzāk sakot, Komisijai, pamatojoties uz tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu (Pirmās instances tiesas 2001. gada 20. februāra spriedums lietā *T-112/98 Mannesmannröhren-Werke/Komisija, Recueil*, II-729. lpp., 77. punkts), kā arī tiesībām uz aizstāvēšanos, bija jādod atbalsta saņēmējam iespēja faktiski paust savu viedokli attiecībā uz faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem, kas kļuva zināmi formālajā izmeklēšanas procedūrā un uz kuriem minētā iestāde ir paredzējusi balstīties savā lēmumā. Šī garantija izriet no judikatūras, saskaņā ar ko ir jānodrošina tiesību uz aizstāvēšanos aizsardzība visām personām, kuru stāvokli pasākums var negatīvi ietekmēt (Pirmās instances tiesas 2001. gada 10. maija spriedums apvienotajās lietās *T-186/97, T-187/97, T-190/97 — T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 — T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97* un *T-147/99 Kaufring u.c./Komisija, Recueil*, II-1337. lpp., 153. punkts). No šīm tiesībām tikt uzklausiņam un labas pārvaldības principa izriet tiesības iepazīties ar lietas materiāliem (Pirmās instances tiesas 1998. gada 19. februāra spriedums lietā *T-42/96 Eyckeler & Malt/Komisija, Recueil*, II-401. lpp., 75. un turpmākie punkti). Visbeidzot, atbalsta saņēmēja tiesību ierobežošana līdz tiesībām iesniegt piezīmes saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu ir pretrunā noteikumiem par attiecīgo uzņēmumu uzklausišanu, kas paredzēti attiecībā uz EKL 81. un 82. panta īstenošanu un koncentrācijas kontroli.
- 180 Turklāt labas pārvaldības principa ievērošana prasa rūpīgu un objektīvu pārbaudi (iepriekš minētais spriedums lietā *Komisija/Sytraval un Brink's France*, 62. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 30. janvāra spriedums lietā *T-54/99 max.mobil/Komisija, Recueil*, II-313. lpp., 48. punkts). Tādēļ Komisijai ir pienākums pēc savas iniciatīvas izskatīt visus vajadzīgos viedokļus, īpaši pieprasot informāciju saņēmējiem, lai, pieņemot lēmumu, tā zinātu visus attiecīgos faktiskos apstākļus (iepriekš minētais spriedums lietā *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi/Komisija*, 93., 126., 128. un 130. punkts).

- 181 Ņemot vērā diskrecionāro varu, kāda Komisijai ir valsts atbalsta kontroles jomā, jo īpaši, piemērojot EKL 87. panta 3. punktu, ir sevišķi svarīgi nodrošināt atbalsta saņēmējam tiesības tikt uzklautam (Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-269/90 *Technische Universität München, Recueil*, I-5469. lpp., 13. un turpmākie punkti; Pirmās instances tiesas 1992. gada 2. jūlija spriedums lietā T-61/89 *Dansk Pelsdyravlerforening/Komisija, Recueil*, II-1131. lpp., 129. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Kaufring u.c./Komisija*, 152. punkts). Ja šīs tiesības administratīvajā procesā aprobežotos ar tiesībām iesniegt piezīmes saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu, atbalsta saņēmējs, kam ir visas tiesības izklāstīt savu viedokli Pirmās instances tiesā, saņemtu tikai daļēju tiesas aizsardzību.
- 182 Šajā gadījumā Komisija pārkāpa prasītājas procesuālās tiesības trijos aspektos. Pirmkārt, tā nepieņēma lūgumu, ko prasītāja iesniedza 2000. gada 28. augusta piezīmēs, kas formulētas saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu, lai saņemtu pieeju Komisijas nekonfidencialajiem dokumentiem un izteiktu viedokli par tiem.
- 183 Otrkārt, Komisija nepieņēma 2001. gada 27. februāra paziņojumā ietverto Vācijas valdības piedāvājumu nosūtīt Komisijai jaunāko prasītājas pārstrukturēšanas plānu attiecīgā pasākuma pārbaudei saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu gadījumā, ja Komisija uzskatītu, ka, pretēji Vācijas valdības apgalvojumam, minētais pasākums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Precīzāk, Komisija nav ievērojusi savu saistību informēt Vācijas valdību pirms lēmuma pieņemšanas, kas ļautu Vācijas valdībai iesniegt Komisijai jauno pārstrukturēšanas plānu.
- 184 Turklāt prasība ievērot prasītājas tiesības uz aizstāvību būtu vēl svarīgāka, ja Komisija paredzēja noraidīt attiecīgās dalībvalsts tēzi par valsts atbalsta neesamību

(iepriekš minētais spriedums lietā *Kaufring* u.c./Komisija, 152. punkta beigās). Konkrēti, pretēji tēzei, kuru izteikusi persona, kas iestājusies lietā, minētās dalībvalsts viedoklis nav svarīgāks par atbalsta saņēmēja viedokli, tāpēc vajadzētu uzklaust arī saņēmēju.

185 Šajos apstākļos prasītāja pārmet Komisijai, ka tā, no vienas puses, kārtīgi nepārbaudīja prasītājas argumentu par tiesībām pielāgot *asset-deal I*. No otras puses, Komisijai bija jāinformē prasītāja, ka Komisija cenu samazinājumu ir paredzējusi kvalificēt kā valsts atbalstu. Turklāt pienākums veikt sīku un objektīvu pārbaudi lika tai tieši pieprasīt, lai prasītāja nosūta jauno pārstrukturēšanas plānu vai, ja tāda nav, paziņo tā galvenās līnijas un norāda datumu, kad plāns būs pieejams.

186 Iepriekš minētajā 2001. gada 27. februāra paziņojumā Vācijas Federatīvā Republika būtībā norādīja, ka Komisijai nosūtītais *Arnold* 2000. gada 24. novembra atzinums bija pārstrukturēšanas plāna pielāgošanas pamats. Šis pielāgojums bija nepieciešams sakarā ar privātu ieguldītāju neesamību un nepietiekamajiem likvīdiem, kas saistīts ar 1998./1999. gadā notikušo lejupslīdi. Kā norādīts *Arnold* atzinumā, prasītāja sasniedza peļņas robežu 2002. gadā. Tādējādi, zinot par prasītājas finansiālā stāvokļa uzlabojumu 2001. gada sākumā salīdzinājumā ar 1998. gadu, pēc prasītājas uzskatiem, Komisija nevarēja balstīties uz 1998. gada pārstrukturēšanas plānu, ko tā Apstrīdētajā lēmumā tomēr darīja (34. un 108. apsvērums).

187 Treškārt, Komisija pirms administratīvā procesa beigām ne Vācijas valdībai, ne prasītājai nenosūtīja jautājumus, ko tā bija uzdevusi *Schott Glas* koncernam pēc tam, kad tas bija iesniedzis 2000. gada 28. septembra piezīmes un 2001. gada 23. janvāra papildu piezīmes, kas būtu devis Vācijas valdībai un prasītājai iespēju paust savu viedokli. Tādējādi, no prasītājas galvenā konkurenta vienpusēji iegūstot informāciju par jautājumiem, ko tā uzskatīja par būtiskiem, par ko liecina fakts, ka šie jautājumi tika uzdoti (skat. tiesneša Vesterdorfa [*Vesterdorf*] secinājumus, viņam veicot

ģenerālvokāta pienākumus Pirmās instances tiesas lietā T-1/89 *Rhône-Poulenc u.c./Komisija*, 1991. gada 24. oktobra spriedums, *Recueil*, II-867., II-869. lpp.), Komisija nav ievērojusi objektivitātes pienākumu pret visām ieinteresētajām personām, kā arī nav ievērojusi nediskriminācijas principu attiecībā uz tām un labas pārvaldības principu un ir pārkāpusi prasītājas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu. Turklāt tā ir būtiski mazinājusi prasītājas tiesību tikt uzklaustītai lietderīgo iedarbību (iepriekš minētais 2002. gada 4. aprīļa rīkojums lietā *Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija*, 85. punkts).

188 Turklāt Komisija tādējādi pārkāpa arī Vācijas valdības tiesības uz aizstāvību. Pretēji tam, ko apgalvo persona, kas iestājusies lietā, prasītāja varēja norādīt uz šo pārkāpumu kā pierādījumu tam, ka prasītājas tiesības netika ievērotas. Izrādās, ka attiecīgā dalībvalsts bija atbalsta saņēmēja "pilnvarnieks", bet Komisija [šo valsti] uzskatīja par vienkāršu informācijas avotu. Atbalsta saņēmējs nevarēja likt dalībvalstij celt prasību.

189 Šie pārkāpumi pamato Apstrīdētā lēmuma atcelšanu, jo, ja to nebūtu, formālās izmeklēšanas procedūras iznākums būtu citāds (Tiesas 2000. gada 5. oktobra spriedums lietā C-288/96 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-8237. lpp., 101. punkts). Konkrēti, tas, ka Vācijas valdība un prasītāja iesniedza piezīmes par *Schott Glas* papildu piezīmēm, varēja ietekmēt Apstrīdētā lēmuma būtību. Minētajā lēmumā (35. un 36. apsvērumā) Komisija veica tirgus analīzi, galvenokārt pamatojoties uz iepriekš minētajām papildu piezīmēm, noraidot Vācijas valdības 2000. gada 20. novembrī izteikto domu, ka tad, ja prasītāja izbeigtu darbību, izveidotos oligopola stāvoklis. Turklāt Komisija balstījās uz minētajām papildu piezīmēm, kas jo īpaši attiecas uz ražošanas jaudas pārpalikuma esamību un agresīvas cenu politikas esamības iespēju no prasītājas puses, nonākot pie secinājuma, ka attiecīgais pasākums neizpilda samērīguma kritēriju (Apstrīdētā lēmuma 102. un 103. apsvērumus).

190 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd prasītājas argumentus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

191 Jāatgādina, ka, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, valsts atbalsta kontroles procedūra, ņemot vērā tās vispārējo struktūru, ir procedūra, ko uzsāk pret atbildīgo dalībvalsti sakarā ar tās pienākumiem atbilstoši Kopienu tiesībām piešķirt atbalstu (iepriekš minētais 1986. gada 10. jūlija spriedums lietā *Beļģija/Komisija*, 29. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, 81. punkts).

192 Šajā procedūrā ieinteresētās personas, izņemot dalībvalsti, kas atbildīga par atbalsta piešķiršanu, pašas nevar iesaistīties tādā sacikstes procesā ar Komisiju, kādu var sākt minētā valsts (iepriekš minētais spriedums lietā *Komisija/Sytraval un Brink's France*, 59. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, 82. punkts). Tādēļ [šīs ieinteresētās personas] galvenokārt ir informācijas avoti Komisijai (iepriekš minētais Pirmās instances tiesas spriedums lietā *Skibsværftsforeningen u.c./Komisija*, 256. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways u.c./Komisija, Recueil*, II-2405. lpp., 59. punkts).

193 Neviena no normām par valsts atbalsta kontroles procedūru nepiešķir atbalsta saņēmējam lielāku lomu nekā citām ieinteresētajām personām. Tomēr ir jāatgādina, ka valsts atbalsta kontroles procedūra nav procedūra, ko sāk "pret" atbalsta saņēmēju, kas nozīmētu, ka atbalsta saņēmējs var balstīties uz tik plašām tiesībām kā tiesībām uz aizstāvību (iepriekš minētais spriedums lietā *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, 83. punkts).

194 Šajā sakarā jānorāda, ka vispārējie tiesību principi, piemēram, tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, tiesības tikt uzklautam, labas pārvaldības princips vai nediskriminācijas princips, uz ko atsaucas prasītāja, nevar ļaut Kopienu tiesnesim paplašināt procesuālās tiesības, kas saskaņā ar Līgumu un atvasinātajām tiesībām piemīt ieinteresētajām personām valsts atbalsta kontroles procedūrā. Tāpat nav pamatoti atsaukties uz judikatūru par EKL 81. un 82. panta piemērošanu un par koncentrācijas kontroli, kas attiecas uz procedūrām, kuras sāktas nevis pret dalībvalsti, bet gan pret uzņēmumiem, kam šajā ziņā piemīt specifiskas procesuālās tiesības.

195 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, prasītājas apgalvojums par to, ka atbalsta saņēmēja stāvoklis atšķiras no ieinteresēto trešo personu stāvokļa, ir noraidāms.

196 Šajā gadījumā ir zināms, ka prasītāju aicināja iesniegt piezīmes saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punktu un ka tā izmantoja šo iespēju, 2000. gada 28. augustā iesniedzot Komisijai piezīmes. Turklāt, kā izriet no Regulas Nr. 659/1999 astotā apsvēruma, EKL 88. panta 2. punktā paredzētās formālās izmeklēšanas procedūra ir labākais veids, kā nodrošināt ieinteresēto personu tiesību ievērošanu.

197 Tādēļ, ņemot vērā, ka citas ieinteresētās personas, izņemot attiecīgo dalībvalsti, nevar atsaukties uz tiesībām uz sacikstes procesu ar Komisiju, nevar uzskatīt, ka prasītājai vajadzēja būt tiesībām iepazīties ar administratīvā procesa nekonfidencialajiem lietas materiāliem vai ka Komisijai noteikti vajadzēja nosūtīt prasītājai *Schott Glas* piezīmes vai atbildes uz Komisijas jautājumiem.

- 198 Šajā sakarā tika atzīts, ka ne no normām par valsts atbalstu, ne no judikatūras neizriet, ka Komisijai vajadzētu uzklaut valsts līdzekļu saņēmēja viedokli par juridisko vērtējumu, ko tā veic saistībā ar attiecīgo pasākumu, vai ka tai pirms lēmuma pieņemšanas vajadzētu informēt attiecīgo dalībvalsti un, *a fortiori*, atbalsta saņēmēju par savu viedokli, jo ieinteresētās personas un dalībvalsts ir uzaicinātas iesniegt piezīmes (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Neue Maxhütte Stahlwerke* un *Lech-Stahlwerke*/Komisija, 230. un 231. punkts).
- 199 Attiecībā uz administratīvajā procesā izvirzīto prasītājas argumentu par tiesībām pielāgot *asset-deal 1* sakarā ar solījumu piešķirt atbalstu, ko Tiringenes federālā zeme neizpildīja, ir jāatgādina, ka Komisija šo argumentu noraidīja un tam ir pietiekams pamatojums (skat. 67 un 77. punktu). Tomēr prasītāja nepierādīja apgalvojumu, ka Komisija rūpīgi nepārbaudīja prasītājas argumentu šajā jautājumā.
- 200 Visbeidzot, attiecībā uz Vācijas Federatīvās Republikas tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpumu prasītāja pārmet Komisijai, ka tā nav pieņēmusi minētās valsts priekšlikumu nosūtīt tai 2001. gada 19. aprīļa pārstrukturēšanas plānu. Prasītāja pārmet Komisijai arī to, ka Komisija nav nosūtījusi Vācijas Federatīvajai Republikai *Schott Glas* 2001. gada 23. janvāra atbildes uz jautājumiem, ko Komisija tam uzdeva pēc tam, kad tas 2000. gada 28. septembrī iesniedza piezīmes par formālās procedūras sākšanu.
- 201 Jāatgādina, ka, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, aizstāvēšanās tiesību ievērošanas princips prasa nodrošināt attiecīgajai dalībvalstij iespēju izteikt savu viedokli par piezīmēm, ko saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu iesniegušas ieinteresētās trešās personas un uz ko Komisija ir paredzējusi balstīties savā lēmumā, un ka tad, ja dalībvalstij nav dota iespēja sniegt savus komentārus par šādām piezīmēm, Komisija nevar iekļaut minētās piezīmes lēmumā pret šo valsti. Tomēr, lai šāda tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpuma dēļ lēmums tiktu atcelts, jābūt situācijai, kad minētā pārkāpuma neesamības gadījumā procedūras iznākums varētu būt citāds (Tiesas 1987. gada 11. novembra spriedums lietā 259/85 Francija/Komisija, *Recueil*, 4393. lpp., 12. un 13. punkts; Tiesas 1990. gada 14. februāra spriedums lietā

C-301/87 Francija/Komisija, *Recueil*, I-307. lpp., 29.–31. punkts; iepriekš minētais Tiesas 1990. gada 21. marta spriedums lietā Beļģija/Komisija, 46.–48. punkts, un iepriekš minētais Tiesas 2000. gada 5. oktobra spriedums lietā Vācija/Komisija, 100. un 101. punkts).

- 202 Šajā gadījumā saskaņā ar EKL 88. panta 2. punkta un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 2. punkta prasībām Vācijas Federatīvajai Republikai deva iespēju iesniegt piezīmes par lēmumu sākt [izmeklēšanas] procedūru un tai tika nosūtītas saistībā ar minēto lēmumu izteiktās ieinteresēto personu — prasītājas un *Schott Glas* — piezīmes. Taču ir zināms, ka Komisija nenosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai *Schott Glas* 2001. gada 23. janvāra atbildes uz jautājumiem, ko Komisija tam uzdeva pēc sākotnējām piezīmēm par procedūras sākšanu.
- 203 Tomēr šāds tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpums nav tik būtisks, lai tā dēļ apstrīdēto tiesību aktu atceltu. Šis pārkāpums ir formas trūkums, jo pastāv prasība, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jāpierāda, ka šī neievērošana īpaši negatīvi ietekmē tās subjektīvās tiesības un ka ir jāizvērtē procesuālā pārkāpuma ietekme uz apstrīdētā tiesību akta saturu. Šajā gadījumā Vācijas Federatīvā Republika minēto pienākumu neizpildīja.
- 204 Šajos apstākļos prasītājas arguments, kas balstīts uz Vācijas Federatīvās Republikas tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpumu, nav piemērojams.
- 205 Jebkurā gadījumā attiecībā uz minētā pārstrukturēšanas plāna iesniegšanu jau iepriekš tika atzīts, ka Vācijas iestādes nav oficiāli piedāvājušas nosūtīt Komisijai 2001. gada 19. aprīļa pārstrukturēšanas plānu un ka Komisija varēja pieņemt lēmumu, pamatojoties uz informāciju, kas jau bija tās rīcībā (skat. 160. punktu).

Tātad Komisija, ne Vācijas Federatīvajai Republikai, ne, *a fortiori*, prasītājam nepieprasot iesniegt minēto plānu, nav pieļāvusi būtisku kļūdu vērtējumā.

- 206 Attiecībā uz faktu, ka pati Komisija atzīst, ka tā nav nosūtījusi Vācijas iestādēm *Schott Glas* 2001. gada 23. janvāra atbildes uz Komisijas jautājumiem, Pirmās instances tiesa uzsver — šis apstāklis jebkurā gadījumā nevar izraisīt Apstrīdētā lēmuma atcelšanu.
- 207 No vienas puses, pretēji *Schott Glas* apgalvojumiem minētajās atbildēs, Komisija apstrīdētajā lēmumā nav atzinusi, ka dažu preču tirgos, kuros darbojas prasītāja, ir strukturāls ražošanas jaudas pārpalikums (101. apsvērums).
- 208 No otras puses, attiecībā uz *Schott Glas* apgalvojumiem par to, ka prasītāja, iespējams, īsteno agresīvu cenu politiku, Komisija, Apstrīdētajā lēmumā veicot attiecīgā atbalsta samērīguma izvērtējumu, norāda (103. apsvērums):

“Kāds [prasītājas] konkurents piezīmēs par procedūras sākšanu apgalvoja, ka [prasītāja] regulāri pārdod savas preces par cenām, kas zemākas par tirgus cenām vai pat zemākas par pašizmaksu, un ka [prasītāja] pastāvīgi saņem zaudējumu kompensācijas. Ņemot vērā to, ka netika iesniegts neviens reāls pārstrukturēšanas plāns, Komisija nevar izslēgt iespēju, ka uzņēmums saņemtos līdzekļus ir izmantojis darbībā, kas tirgū radījušas konkurences izkropļojumus un kas nav saistītas ar pārstrukturēšanas procesu.”

- 209 Pat — pretēji tam, kas izriet no šī punkta — pieņemot, ka Komisija pamatojumā balstījās ne tikai uz *Schott Glas* piezīmēm, bet arī uz *Schott Glas* 2001. gada 23. janvāra atbildēm uz Komisijas jautājumiem, nonākot pie atzinuma, ka nosacījums par atbalsta samērīgumu nav izpildīts, šis apstāklis nevar izraisīt Apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Kā konstatēts iepriekš, Komisija pilnīgi pamatoti uzskatīja, ka prasītājas darbības spējas atjaunošana nav paredzama bez atbilstoša pārstrukturēšanas plāna. Jau šis konstatējums pamatotu izvērtējumu par attiecīgā atbalsta nesaderību.
- 210 No tā izriet, ka pat tad, ja Vācijas Federatīvajai Republikai būtu pieejamas *Schott Glas* 2001. gada 23. janvāra atbildes, Apstrīdētā lēmuma saturs nevarētu būt citāds.
- 211 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

Par ceturto pamatu, kas balstīts uz nepietiekamu pamatojumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 212 Papildus pamatojuma neatbilstībai, uz ko prasītāja norāda saistībā ar citiem pamatiem, tā pārmet Komisijai, ka tā Apstrīdētajā lēmumā nav sniegusi pietiekamu pamatojumu, no vienas puses, saistībā ar iespaidu uz tirdzniecību starp dalībvalstīm EKL 87. panta 2. punkta nozīmē un, no otras puses, saistībā ar tādu nelabvēlīgu iespaidu uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā kopīgām interesēm EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē. Komisija aprobežojās ar atzinumu par konkurentu un tirdzniecības esamību attiecīgo preču tirgū (51. apsvērums).

Komisijai bija vismaz galvenajās līnijās jānosaka šis tirgus, jāidentificē galvenie prasītājas konkurenti pārējās dalībvalstīs, kā arī jāraksturo galvenās tirdzniecības struktūras Kopienā un jāprecizē, kādas būtu sekas gadījumā, ja prasītāja izbeigtu darbību tirgū, ņemot vērā, ka dažās jomās *Schott Glas* concerns ir prasītājas vienīgais konkurents (iepriekš minētais spriedums lietā *British Airways* u.c./Komisija, 273. punkts).

- 213 Turklāt Apstrīdētā lēmuma pamatojumā nav ņemts vērā attiecīgā pasākuma konteksts (Tiesas 1997. gada 15. maija spriedums lietā C-355/95 P *TWD*/Komisija, *Recueil*, I-2549. lpp., 26. punkts). Piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju, Komisijai vajadzēja attiecīgo pasākumu izvērtēt kopsakarā ar iepriekšējiem atbalstiem, uz ko attiecas atsevišķa kontrole (Apstrīdētā lēmuma 37., 42., 63., 65., 85. un 110. apsvērumi).
- 214 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, apstrīd argumentus, ko attiecībā uz šo pamatu izvirza prasītāja.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 215 Jāatgādina, ka, lai arī ir zināms, ka Komisijai ir pienākums lēmuma pamatojumā minēt vismaz apstākļus, kādos atbalsts ir piešķirts, jo tie ļauj pierādīt, ka atbalsts var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm, Komisijai tomēr nav jāaplūko jau piešķirto atbalstu faktiskā ietekme. Šāda prasība dalībvalstīm, kas izmaksā nelikumīgus atbalstus, dotu priekšrocības salīdzinājumā ar dalībvalstīm, kas paziņo par atbalstiem projekta stadijā (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2002. gada 19. septembra spriedumu lietā C-113/00 Spānija/Komisija, 54. punkts, un tajā minēto judikatūru).

- 216 Ņemot vērā šo judikatūru, nevar secināt, ka šajā gadījumā Komisija nebūtu izpildījusi pienākumu, saskaņā ar kuru tai jāsniedz Apstrīdētā lēmuma pietiekams pamatojums.
- 217 Apstrīdētā lēmuma 35. un 36. apsvērumā Komisija definēja attiecīgo preču tirgu, tas ir, īpašā stikla tirgu, un konstatēja, ka prasītāja ir viens no desmit Kopienas uzņēmumiem šajā tirgū. Turklāt Apstrīdētā lēmuma 51. apsvērumā ir dots atbilstīgs un pietiekams faktisko apstākļu un juridisko apsvērumu izklāsts, kas ņemti vērā, izvērtējot apstākli, ka prasītājas konkurenti, kuri veic uzņēmējdarbību Kopienā, darbojas attiecīgo preču tirgū, ka tirdzniecība notiek šajā tirgū un ka prasītājas konkurenti neieguva tādas finansiālās priekšrocības, kādas ieguva prasītāja.
- 218 No tā izriet, ka arī šis pamats ir noraidāms.

Par piekto pamatu, kas balstīts uz Regulas Nr. 659/1999 20. panta 1. punkta otrā teikuma pārkāpumu

- 219 Prasītāja uzskata, ka Komisija, pēc savas ierosmes nenosūtot Apstrīdētā lēmuma kopiju saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 20. panta 1. punkta otro teikumu, ir pārkāpusi būtisku procesuālo noteikumu. Šīs normas mērķis ir dot atbalsta saņēmējam, kuru attiecīgais lēmums skar krietni vairāk nekā pārējās ieinteresētās personas, pilnīgu drošību, ka tā rīcībā ir komisāru kolēģijas pieņemtais dokuments. Saskaņā ar tiesiskās drošības principu, Komisijai ir jāizpilda šis pienākums divos mēnešos no lēmuma pieņemšanas dienas.

- 220 Šajā sakarā Pirmās instances tiesa uzskata — Komisija pamatoti norādījusi, ka, saskaņā ar minētās Regulas 20. panta 1. punkta otro teikumu, Komisijai ir pienākums nosūtīt lēmumu, ar ko izbeidz kontroles procedūru, tikai pēc tā pieņemšanas un paziņošanas attiecīgajai dalībvalstij. Tā kā tiesību akta likumība ir jāizvērtē, pamatojoties uz faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem, kādi pastāv tā pieņemšanas dienā, iepriekš minētās normas pārkāpums nevar novest pie secinājuma par Apstridētā lēmuma nelikumību un līdz ar to — atcelšanu.
- 221 Tādējādi piektais pamats un līdz ar to prasība ir pilnībā noraidāmi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 222 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt ne tikai savus, bet arī Komisijas tiesāšanās izdevumus, to skaitā izdevumus, kas radušies saistībā ar pagaidu noregulējuma tiesvedību, jo tas ir prasīts Komisijas pieteikumā.
- 223 Prasītāja sedz arī tiesāšanās izdevumus, kuri radušies personai, kas iestājusies lietā, atbilstoši minētās personas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA

(piektā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) prasību noraidīt;
- 2) prasītāja sedz savus tiesāšanās izdevumus, kā arī tiesāšanās izdevumus, kuri pamata lietā un pagaidu noregulējuma tiesvedībā radušies Komisijai un personai, kas iestājusies lietā.

García-Valdecasas

Lindh

Cooke

Legal

Martins Ribeiro

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 8. jūlijā.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

H. Jung

R. García-Valdecasas